แผนป้องกันและระงับอัคคีภัย
เทศบาลตำบลเขาขวาง พ.ศ. ๒๕๖๙

สำนักปลัดเทศบาล
งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
เทศบาลตำบลเขาขวาง
อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี

คำนำ

แผนป้องกันและระงับอัคคีภัยของ เทศบาลตำบลเขาขวาง พ.ศ. ๒๕๖๙ ฉบับนี้ จัดทำขึ้น เพื่อใช้ในการป้องกันและระงับเหตุอัคคีภัยที่เกิดขึ้นในบริเวณบ้านเรือนของประชาชน สถานที่ราชการ และพื้นที่ที่รับผิดชอบ โดยมีการกำหนดบทบาทหน้าที่เจ้าหน้าที่ของ เทศบาลตำบลเขาขวาง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติการป้องกันและระงับอัคคีภัยอย่างชัดเจน โดยการปฏิบัติตามแผนดังกล่าว แบ่งออกเป็น ๓ ระยะ คือ

การปฏิบัติก่อนเกิดอัคคีภัยเป็นการดำเนินการต่างๆเพื่อป้องกันและเตรียมการเผชิญเหตุการณ์อัคคีภัยไว้ล่วงหน้า โดยกำหนดให้มีการตรวจตราระบบความปลอดภัย การฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับ การป้องกันและระงับอัคคีภัย การฝึกซ้อมแผนป้องกันและระงับอัคคีภัย การรณรงค์ป้องกันอัคคีภัย การเตรียมความพร้อมสำหรับการอพยพ และการเตรียมความพร้อมเพื่อสนับสนุนการดับเพลิง

การปฏิบัติระหว่างเกิดอัคคีภัย เป็นการดำเนินการต่าง ๆ เพื่อให้การปฏิบัติเมื่อเกิด อัคคีภัยเป็นไปอย่างมีระบบ มีการกำหนดแนวปฏิบัติอย่างชัดเจน

การปฏิบัติหลังเกิดอัคคีภัยเป็นการดำเนินการเพื่อบรรเทาทุกข์ผู้ได้รับผลกระทบจากอัคคีภัยให้สามารถกลับมาดำรงชีวิตได้ตามสภาพปกติโดยเร็วที่สุด

ทั้งนี้ หากเจ้าหน้าที่และประชาชนได้ถือปฏิบัติตามแผนป้องกันและระงับอัคคีภัยฉบับนี้อย่างเคร่งครัด จะสามารถป้องกันการสูญเสียอันจะเกิดแก่ชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนและเทศบาลตำบล เขาขวางได้เป็นอย่างมาก

นายมงคล นาคเนียม
นายกเทศมนตรีตำบลเขาขวาง
๑ ธันวาคม ๒๕๖๘

สารบัญ

หน้า

อ้างถึง

๑. ความสำคัญของปัญหา ๑

๒. ข้อมูลทั่วไป ๑-๑๔

๓. วัตถุประสงค์ ๑๕

๔. ขั้นตอนการปฏิบัติ แบ่งเป็น ๓ ขั้นตอน ดังนี้ ๑๕

๔.๑ การปฏิบัติก่อนเกิดเหตุเพลิงไหม้
๔.๒ การปฏิบัติเมื่อเกิดเหตุเพลิงไหม้
๔.๓ การปฏิบัติภายหลังเพลิงสงบ

๕. รายละเอียดการปฏิบัติ ๑๕-๑๙

๕.๑ **การปฏิบัติก่อนเกิดเหตุเพลิงไหม้** ประกอบด้วยแผนป้องกันอัคคีภัยต่าง ๆ คือ

ก. กรณีการป้องกันอัคคีภัยในพื้นที่บ้านเรือนประชาชน
ข. กรณีการป้องกันอัคคีภัยในสถานที่ราชการ
๑) แผนการตรวจตรา
๒) แผนการอบรม
๓) แผนการรณรงค์ป้องกันอัคคีภัย

๕.๒ **การปฏิบัติเมื่อเกิดเหตุเพลิงไหม้** ประกอบด้วย

ก. กรณีเกิดอัคคีภัยในพื้นที่บ้านเรือนประชาชน
ข. กรณีเกิดอัคคีภัยในสถานที่ราชการ
๑) แผนการดับเพลิง
๒) แผนการอพยพหนีไฟ

๕.๓ **การปฏิบัติภายหลังเพลิงสงบ** ประกอบด้วย

ก. กรณีเกิดอัคคีภัยในพื้นที่บ้านเรือนประชาชน
ข. กรณีเกิดอัคคีภัยในสถานที่ราชการ
๑) แผนบรรเทาทุกข์
๒) แผนการฟื้นฟูบูรณะ

๖. อัตรากำลังบุคลากร ๑๙

๖.๑ เจ้าหน้าที่ภายใน

๖.๒ เจ้าหน้าที่ภายนอก

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

๗. การแบ่งมอบภารกิจ ๒๐

๗.๑ กำหนดเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน
๗.๒ ข้อพึงปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ทุกคน

๘. การติดต่อสื่อสาร ๒๑

๙. การรายงาน ๒๑

๑๑. ภาคผนวก

ภาคผนวก ก	**แบบสำรวจความเสี่ยงการเกิดอัคคีภัยในพื้นที่**	**๒๓**
ภาคผนวก ข	**แผนการตรวจตรา**	**๒๔**
ภาคผนวก ค	**แผนการดับเพลิง**	**๒๕**
ภาคผนวก ง	**แผนการอพยพหนีไฟ**	**๒๖**
ภาคผนวก จ	**การติดต่อสื่อสาร**	**๒๗**

แผนป้องกันและระงับอัคคีภัยของ เทศบาลตำบลเขาขวาง
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

****

อ้างถึง

๑. พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐

๒. แผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐

๓. ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยกิจการอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๓

๔. ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีการงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๓

๕. ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยค่าใช้จ่ายเพื่อช่วยเหลือประชาชนตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๖

๖. ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยเงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๖๘

๗. หลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข การใช้จ่ายเงินทดรองราชการเพื่อความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๖๙

๑. ความสำคัญของปัญหา

อัคคีภัยเป็นภัยพิบัติที่เกิดขึ้นบ่อยครั้ง ส่วนมากมีสาเหตุมาจากความประมาทขาดความระมัดระวังหรือพลั้งเผลอ ทำให้ส่งผลต่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของรัฐ และประชาชน รวมทั้งสร้างความสูญเสียด้านเศรษฐกิจในภาพรวมของประเทศอย่างมากมายมหาศาล

เทศบาลตำบลเขาขวาง ตั้งอยู่ที่ ๒๒๒ หมู่ที่ ๒ ตำบลเตาปูน อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี มีข้าราชการ พนักงานเทศบาล พนักงานจ้าง และมีผู้มาติดต่อราชการ ตลอดจนมีวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ในสำนักงานและเอกสารต่าง ๆ ซึ่งเป็นแหล่งเชื้อเพลิงอย่างดี หากไม่มีการตรวจตราอย่างระมัดระวังอาจเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดอัคคีภัยได้ง่าย

ดังนั้น เพื่อเป็นการเตรียมการรองรับเหตุการณ์เมื่อเกิดเพลิงไหม้ และป้องกันมิให้เกิดอัคคีภัยตลอดจนเป็นแนวทางในการเตรียมความพร้อมในการป้องกันและลดความเสี่ยงต่ออัคคีภัยที่อาจจะเกิดขึ้นหรือหากเกิดขึ้นแล้วสามารถระงับได้อย่างรวดเร็ว เทศบาลตำบลเขาขวางจึงได้ จัดทำแผนป้องกันและระงับอัคคีภัยของเทศบาลตำบลเขาขวาง พร้อมทั้งจัดให้มีการฝึกซ้อมแผนการระงับอัคคีภัยและการอพยพหนีไฟตามความเหมาะสม เพื่อให้เจ้าหน้าที่ตลอดจนประชาชนได้มีความรู้ความเข้าใจ เกิดความตระหนักถึงอันตรายที่เกิดจากอัคคีภัย ตลอดจนสามารถปฏิบัติการ ตามแผนได้อย่างมีประสิทธิภาพเมื่อเกิดอัคคีภัย

๒. ข้อมูลทั่วไป

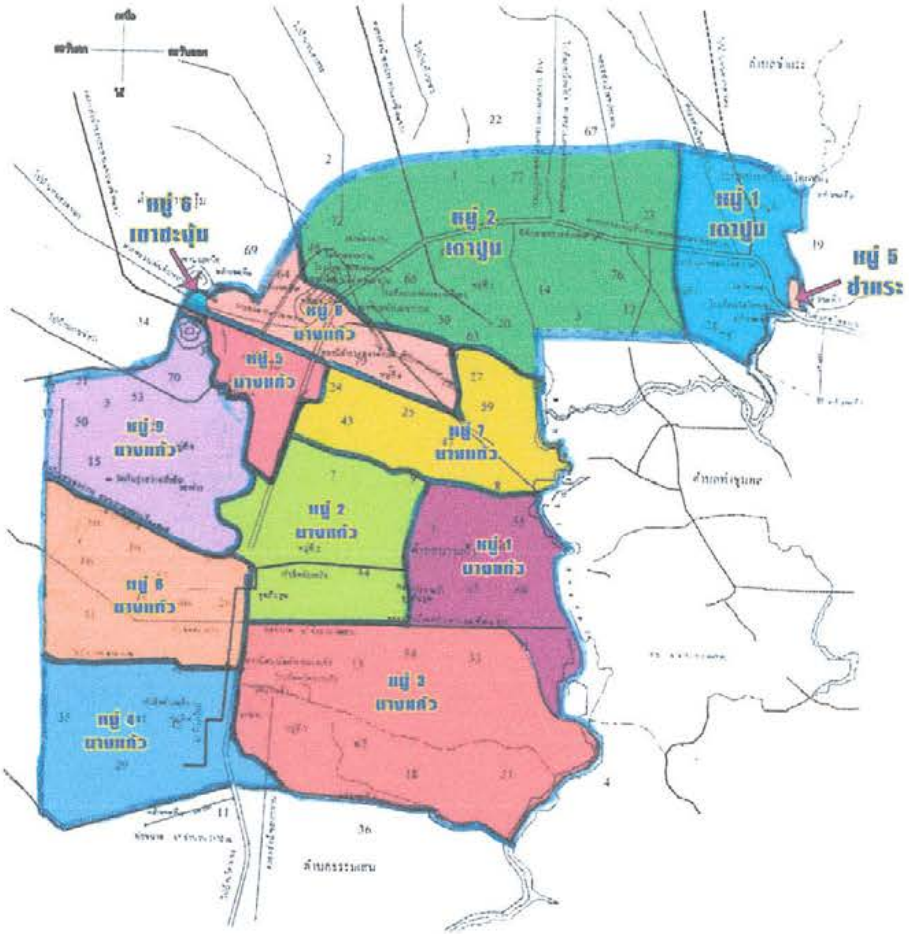
๒.๑ สภาพทั่วไป

ที่ตั้งของหมู่บ้าน/ชุมชน/ตำบล

เทศบาลตำบลเขาขวาง ตั้งอยู่ในเขตการปกครองของอำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี อยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอโพธาราม ประมาณ ๑๖ กิโลเมตร และอยู่ห่างจากจังหวัดราชบุรี ประมาณ ๒๓ กิโลเมตร อาณาเขตพื้นที่บางส่วนเขตตำบลเตาปูน ตำบลนางแก้ว ตำบลชำแระ ตำบลเขาชะงุ้ม มีอาณาเขตติดต่อกับตำบลใกล้เคียง ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดกับตำบลเตาปูนและตำบลเขาชะงุ้ม	อำเภอโพธาราม	จังหวัดราชบุรี
ทิศใต้	ติดกับตำบลธรรมเสน	อำเภอโพธาราม	จังหวัดราชบุรี
ทิศตะวันออก	ติดกับตำบลท่าชุมพลและตำบลชำแระ	อำเภอโพธาราม	จังหวัดราชบุรี
ทิศตะวันตก	ติดกับตำบลเขาชะงุ้ม	อำเภอโพธาราม	จังหวัดราชบุรี

แผนที่หมู่บ้านของเทศบาลตำบลเขาขวาง

เนื้อที่ มีเนื้อที่ ๒๑.๔๗ ตารางกิโลเมตร รวม ๔ ตำบล ๑๓ หมู่บ้าน ดังนี้

- ตำบลบางแก้ว ครอบคลุมพื้นที่ ๙ หมู่บ้าน ๑๐ ชุมชน

๑. ชุมชนบ้านเขาดิน	หมู่ที่ ๑
๒. ชุมชนบ้านหัวรอ	หมู่ที่ ๒
๓. ชุมชนบ้านนางแก้ว	หมู่ที่ ๓
๔. ชุมชนพัฒนาโรงนาค	หมู่ที่ ๓
๕. ชุมชนบ้านดอนเจริญ	หมู่ที่ ๔
๖. ชุมชนบ้านวัดเขาค่าง	หมู่ที่ ๕
๗. ชุมชนเขาขวางพัฒนา	หมู่ที่ ๖
๘. ชุมชนบ้านขุยจาม	หมู่ที่ ๗
๙. ชุมชนบ้านไผ่เจริญ	หมู่ที่ ๘
๑๐. ชุมชนบ้านห้วยตาบุญจันทร์	หมู่ที่ ๙

- ตำบลเตาปูนมีพื้นที่บางส่วนของหมู่ที่ ๑ และหมู่ที่ ๒ โดยมี ๓ ชุมชน

๑. ชุมชนบ้านเตาปูน	หมู่ที่ ๒
๒. ชุมชนบ้านโคกทอง	หมู่ที่ ๑
๓. ชุมชนบ้านช่องพราน	หมู่ที่ ๒

- ตำบลชำแระ มีพื้นที่บางส่วนของหมู่ที่ ๕
- ตำบลเขาชะงุ้ม มีพื้นที่บางส่วนของหมู่ที่ ๖

ลักษณะภูมิประเทศ

สภาพทั่วไปเป็นพื้นที่ลาดจากเชิงเขาและพื้นที่ราบลุ่มพื้นที่ส่วนใหญ่เหมาะสมกับการทำนาและการเกษตร โดยมีเขตติดต่อระหว่างตำบลนางแก้ว ตำบลเตาปูน ตำบลเขาชะงุ้มและตำบลชำแระ

ลักษณะภูมิอากาศ

สภาพภูมิอากาศแบบร้อนชื้นสลับกับฤดูแล้ง มีฝนตกน้อยและอุณหภูมิร้อนจัดในช่วงฤดูร้อนและหนาวจัดในช่วงฤดูหนาว ฤดูร้อนระหว่างเดือนมีนาคม - พฤษภาคม ฤดูฝนระหว่างเดือนมิถุนายน – ตุลาคม ฤดูหนาวระหว่างเดือนพฤศจิกายน - กุมภาพันธ์

ลักษณะของดิน

ลักษณะดินในเขตพื้นที่ จากการสำรวจของกรมพัฒนาที่ดิน แบ่งเป็นตามลักษณะชุดดิน ๗ ชุด ดังนี้

กลุ่มชุดดินที่ ๒

ลักษณะของดิน : กลุ่มดินเหนียวลึกมาก ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดมาก อาจพบจุดประสีเหลืองฟางข้าวของสารประกอบกำมะถันลึกกว่า ๑๐๐ ซม. จากผิวดิน การระบายน้ำเลว ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง เป็นกลุ่มชุดดินที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนผสมของตะกอนลำน้ำและตะกอนน้ำทะเลแล้วพัฒนาในสภาพน้ำกร่อยพบบริเวณที่ราบชายฝั่งทะเลหรือที่ราบลุ่มภาคกลาง ดินมีการระบายน้ำเลว มีเนื้อดินเป็นพวกดินเหนียวหรือดินเหนียวจัดหน้าดินอาจแตกระแหงเป็นร่องลึกในฤดูแล้ง และมีรอยถูไถลในดิน สีดินเป็นสีเทาหรือสีเทาแก่ตลอด มีจุดประสีน้ำตาล สีเหลืองหรือสีแดงปะปนตลอดชั้นดิน อาจพบผลึกยิปซัมบ้างเล็กน้อยและพบชั้นดินเหนียวสีเทาที่มีจุดประสีเหลืองของสารจาโรไซต์ในระดับความลึกประมาณ ๑๐๐ ถึง ๑๕๐ ซม.ทับอยู่บนชั้นดินเลนตะกอนน้ำทะเลที่มีสีเทาปนเขียว ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงกรดปานกลาง

กลุ่มชุดดินที่ ๔

ลักษณะของดิน : กลุ่มดินเหนียวลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำน้ำที่มีอายุยังน้อย ปฏิกิริยาดินเป็นกลางถึงเป็นด่าง การระบายน้ำค่อนข้างเลว ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง เป็นกลุ่มชุดดินที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ พบในบริเวณที่ราบตะกอนน้ำพา มีสภาพพื้นที่เป็นที่ราบลุ่มหรือที่ราบเรียบมีน้ำแช่ขังในช่วงฤดูฝน เป็นดินลึกที่มีการระบายน้ำเลวหรือค่อนข้างเลว มีเนื้อดินเป็นพวกดินเหนียวหรือดินเหนียวจัดหน้าดินอาจแตกระแหงเป็นร่องในฤดูแล้ง และอาจมีรอยถูไถลในดิน ดินบนมีสีดำ หรือเทาเข้ม ดินล่างมีสีเทา น้ำตาล น้ำตาลอ่อนหรือเทาปนเขียวมะกอก มีจุดประสีน้ำตาลปนเหลือง สีเหลือง สีน้ำตาลแก่ หรือสีแดงอาจพบก้อนปูนหรือก้อนสารเคมีสะสมพวกเหล็กและแมงกานีสในชั้นดินล่าง ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกรดเล็กน้อย แต่ถ้าดินมีก้อนปูนปะปนจะมีปฏิกิริยาเป็นกลางหรือด่างปานกลาง ชุดดินในกลุ่ม ได้แก่ ชุดดินบางปะอิน ชุดดินสิงห์บุรี

กลุ่มชุดดินที่ ๖

ลักษณะของดิน : กลุ่มดินเหนียวลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำน้ำ ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงเป็นกรดจัดการระบายน้ำเลวถึงค่อนข้างเลว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ เป็นกลุ่มชุดดินที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ พบในบริเวณที่ราบตะกอนน้ำพา มีสภาพพื้นที่เป็นที่ราบเรียบหรือค่อนข้างราบเรียบมีน้ำแช่ขังในช่วงฤดูฝน เป็นดินลึกที่มีการระบายน้ำเลวหรือค่อนข้างเลว เนื้อดินเป็นพวกดินเหนียวมีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวหรือดินเหนียวสีเทาแก่ ดินล่างเป็นดินเหนียวสีน้ำตาลอ่อนหรือสีเทา มีจุดประสีน้ำตาลสีเหลือง หรือสีแดงตลอดชั้นดิน บางแห่งมีศิลาแลงอ่อนหรือก้อนสารเคมีสะสมพวกเหล็กแมงกานีสปะปนอยู่ด้วย ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงกรดจัด ชุดดินในกลุ่ม ได้แก่ ชุดดินปากท่อ

กลุ่มชุดดินที่ ๗

ลักษณะของดิน : กลุ่มดินเหนียวลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำน้ำ ปฏิกิริยาดินเป็นกลางถึงเป็นด่าง การระบายน้ำค่อนข้างเลว ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง เป็นกลุ่มชุดดินที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ พบในบริเวณที่ราบตะกอนน้ำพา มีสภาพพื้นที่เป็นที่ราบเรียบหรือค่อนข้างราบเรียบ มีน้ำแช่ขังในช่วง ฤดูฝน เป็นดินลึกที่มีการระบายน้ำเลวหรือค่อนข้างเลว เนื้อดินเป็นพวกดินเหนียว มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวหรือดินเหนียวสีเทาแก่ ดินล่างเป็นดินเหนียว สีน้ำตาลอ่อน สีเทาหรือสีน้ำตาลปนเทาพบจุดประสีน้ำตาลสีเหลืองหรือสีแดงปะปนตลอดชั้นดิน ปฏิกิริยาดินเป็นกรดปานกลางถึงด่างปานกลาง ชุดดินในกลุ่ม ได้แก่ ชุดดินนครปฐม

กลุ่มชุดดินที่ ๓๖

ลักษณะของดิน : กลุ่มดินร่วนหยาบลึกมากที่เกิดจากตะกอนริมแม่น้ำ มีปฏิกิริยาดินเป็นกรดเล็กน้อยถึงเป็นกลางการระบายน้ำดีถึงดีปานกลางความอุดมสมบูรณ์ปานกลางเป็นกลุ่มชุดดินที่มีวัตถุต้นกำเนิดดินเป็นพวกตะกอนลำน้ำ ที่มีลักษณะการทับถมเป็นชั้น ๆ ของตะกอนลำน้ำใน แต่ละช่วงเวลาพบบนสันดินริมน้ำหรือที่ราบตะกอนน้ำพาเป็นพื้นที่ดอน ที่มีสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ เป็นดินลึกมีการระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง เนื้อดินเป็นพวกดินร่วนหรือดินร่วนหยาบ สีดินเป็นสีน้ำตาลอ่อน อาจพบจุดประสีเทาและสีน้ำตาลในชั้นดินล่างในบางบริเวณมีแร่ไมกาหรือก้อนปูนปะปนอยู่ด้วย ปฏิกิริยาดินเป็นกรดเล็กน้อยถึงเป็นกลาง

กลุ่มชุดดินที่ ๔๘

ลักษณะของดิน กลุ่มดินตื้นถึงก้อนหินหรือเศษหินและอาจพบชั้นหินพื้นภายในความลึก ๑๕๐ ซม. จากผิวดิน ปฏิกิริยาดินเป็นกรดถึงเป็นกลางการระบายน้ำดี ความอุดมสมบูรณ์ต่ำเป็นกลุ่ม ชุดดินที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำหรือจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่หรือจากการสลายตัวผุพังแล้วถูกเคลื่อนย้ายมาในระยะทางไม่ไกลนักของวัสดุเนื้อค่อนข้างหยาบที่มาจากพวกหินตะกอนหรือหินแปร พบบริเวณพื้นที่ดอนที่มีสภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดจนถึงเนินเขาเป็นดินตื้นมีการระบายน้ำดีเนื้อดิน บนส่วนใหญ่เป็นดินร่วนปนทรายส่วนดินล่างเป็นดินปนเศษหินหรือปนกรวด ก้อนกรวดส่วนใหญ่เป็นหินกลมมนหรือเศษหินต่าง ๆ ถ้าเป็นดินปนเศษหินมักพบชั้นหินพื้นตื้นกว่า ๕๐ ซม. สีดินเป็นสีน้ำตาล สีเหลืองหรือสีแดง ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงกรดจัด

กลุ่มชุดดินที่ ๖๒

ลักษณะของดิน : พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อนที่มีความลาดชันมากกว่า ๓๕ เปอร์เซ็นต์ พื้นที่บริเวณนี้ยังไม่มีการศึกษา สำรวจและจำแนกดิน เนื่องจากสภาพพื้นที่มีความลาดชันสูง ซึ่งถือว่ายากต่อการจัดการดูแลรักษาสำหรับการเกษตร กลุ่มดินนี้ประกอบด้วยพื้นที่ภูเขาและเทือกเขาซึ่งมีความลาดชันมากกว่าร้อยละ ๓๕ ลักษณะและสมบัติของดินที่พบไม่แน่นอน มีทั้งดินลึกและดินตื้น ลักษณะของเนื้อดินและ ความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติแตกต่างกันไปแล้วแต่ชนิดของหินต้นกำเนิดในบริเวณนั้นมักมีเศษหิน ก้อนหินหรือพื้นโผล่กระจัดกระจายทั่วไปส่วนใหญ่ยังปกคลุมด้วยป่าไม้ประเภทต่าง ๆ เช่น ป่าเบญจพรรณ ป่าเต็งรังหรือป่าดงดิบชื้นหลายแห่งมีการทำไร่เลื่อนลอยโดยปราศจากมาตรการในการอนุรักษ์ดินและน้ำ ซึ่งเป็นผลทำให้เกิดการชะล้างพังทลายของหน้าดิน จนบางแห่งเหลือแต่หินโผล่ ชุดดินในกลุ่ม ได้แก่ ที่ลาดชันเชิงซ้อน

๒.๒ ด้านขอบเขตความรับผิดชอบ

เขตการปกครอง

เทศบาลตำบลเขาขวาง ได้แบ่งเขตการปกครองออกเป็น ดังนี้

- เขตตำบลนางแก้ว ๙ หมู่บ้าน
- เขตตำบลเตาปูน ๒ หมู่บ้าน หมู่ที่ ๑ บางส่วน และหมู่ที่ ๒ บางส่วน
- เขตตำบลชำแระ พื้นที่บางส่วนของหมู่ ๕
- เขตตำบลเขาชะงุ้ม พื้นที่บางส่วนของหมู่ ๖

การเลือกตั้ง

เทศบาลตำบลเขาขวาง เป็นเทศบาลตำบลขนาดกลาง แบ่งเขตเลือกตั้ง ออกเป็น ๒ เขต

เขตเลือกตั้งที่ ๑

- ตำบลเตาปูน (หมู่ที่ ๑ และ ๒)
- ตำบลชำแระ (หมู่ที่ ๕)
- ตำบลนางแก้ว (หมู่ที่ ๕ , ๖ และ ๙)
- ตำบลเขาชะงุ้ม (หมู่ที่ ๖)

เขตเลือกตั้งที่ ๒

- ตำบลนางแก้ว (หมู่ที่ ๑, ๒ , ๓ , ๔ , ๕ , ๗ และ ๘)

**จำนวนผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งในเขตรวม จำนวน ๕,๘๕๐ คน

- ชาย จำนวน ๒,๘๔๔ คน
- หญิง จำนวน ๓,๐๐๖ คน

(ที่มา : ข้อมูลจากสำนักทะเบียนเขตพื้นที่ท้องถิ่น เทศบาลตำบลเขาขวางข้อมูล ณ วันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๖๘)

๒.๓ ด้านประชากร

มีจำนวนประชากรในพื้นที่ทั้งสิ้น ๗,๒๗๐ คน ชาย ๓,๕๑๑ คน หญิง ๓,๗๕๙ คน จำนวนครัวเรือน ๒,๗๙๓ ครัวเรือน ความหนาแน่นของประชากรเฉลี่ยต่อพื้นที่ประมาณ ๓๓๘ คน/ตารางกิโลเมตร สรุปได้ดังนี้

ตำบล	ชาย	หญิง	รวม	ครัวเรือน
เขาชะงุ้ม	๗	๘	๑๕	๕
ชำแระ	๑๔	๑๔	๒๘	๙
เตาปูน	๙๒๘	๙๘๘	๑,๙๑๖	๗๓๒
นางแก้ว	๒,๕๖๒	๒,๗๔๙	๕,๓๑๑	๒,๐๔๗
รวม	**๓,๕๑๑**	**๓,๗๕๙**	**๗,๒๗๐**	**๒,๗๙๓**

จำนวนประชากร แยกตามช่วงอายุ

แยกตามช่วงอายุ	ชาย	หญิง	รวม
ช่วงอายุต่ำกว่า ๑๘ ปี	๖๖๔	๕๘๑	๑,๒๔๕
ช่วงอายุ ๑๘ – ๓๙ ปี	๑,๐๒๙	๙๙๔	๒,๐๒๓
ช่วงอายุ ๔๐ – ๕๙ ปี	๑,๐๘๒	๑,๑๗๘	๒,๒๖๐
ช่วงอายุ ๖๐ – ๗๙ ปี	๖๕๑	๘๕๑	๑,๕๐๒
ช่วงอายุ ๘๐ – ๘๙ ปี	๗๔	๑๒๗	๒๐๑
ช่วงอายุ ๙๐ – ๙๙ ปี	๙	๒๖	๓๕
ช่วงอายุ ๑๐๐ ปีขึ้นไป	๒	๒	๔
รวม	**๓,๕๑๑**	**๓,๗๕๙**	**๗,๒๗๐**

(ที่มา : สำนักทะเบียนเขตพื้นที่ท้องถิ่นเทศบาลตำบลเขาขวาง ข้อมูล ณ เดือนมกราคม ๒๕๖๙)

๒.๔ ด้านการคมนาคมทางบก มีเส้นทางคมนาคมที่สำคัญ ได้แก่

- เส้นทางหลวงจังหวัดหมายเลข ๓๐๘๙ ถนนสายเขางู – เบิกไพร
- เส้นทางหลวงจังหวัด หมายเลข ๓๐๙๐ เส้นทางจากบ้านเลือก - หนองตากยา
- เส้นทางหลวงจังหวัด หมายเลข ๓๓๕๗ เส้นทางจากแยกเขาขวาง - หนองตากยา

ปัจจุบันได้ถ่ายโอนมาอยู่ในความรับผิดชอบของเทศบาลตำบลเขาขวาง

๒.๕ ด้านการสื่อสาร เทคโนโลยีและดิจิทัล

งานประชาสัมพันธ์ เทศบาลตำบลเขาขวาง มีระบบเสียงตามสายของหมู่บ้านและระบบกระจายเสียงไร้สายอัจฉริยะของเทศบาลตำบลเขาขวาง เพื่อประชาสัมพันธ์ข่าวสารแก่ประชาชนในพื้นที่เทศบาลตำบลเขาขวาง

๒.๖ ด้านการศึกษาและการพัฒนาคน

มีรายชื่อสถานศึกษาในพื้นที่เขตเทศบาลตำบลเขาขวาง ดังนี้

- ระดับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน ๑ แห่ง
  (๑) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลเขาขวาง
- ระดับประถมศึกษา จำนวน ๒ แห่ง
  (๑) โรงเรียนวัดโคกทอง
  (๒) โรงเรียนวัดช่องพราน
- ระดับประถมศึกษา - มัธยมศึกษา (ตอนต้น) จำนวน ๑ แห่ง
  (๑) โรงเรียนวัดนางแก้ว
- ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย จำนวน ๑ แห่ง
  (๑) โรงเรียนช่องพรานวิทยา

๒.๗ ด้านอัตลักษณ์ท้องถิ่น

ประวัติความเป็นมา เทศบาลตำบลเขาขวาง อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี เดิมมีฐานะเป็นสุขาภิบาล คือ สุขาภิบาลเขาขวาง จัดตั้งขึ้นตามราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๑๐ ตอนที่ ๑๑๖ ลงวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๓๖ ต่อมาได้เปลี่ยนแปลงฐานะจากสุขาภิบาลเป็นเทศบาลตำบลตามพระราชบัญญัติเปลี่ยนแปลงสถานะจากสุขาภิบาลเป็นเทศบาล พ.ศ. ๒๕๓๖ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๑๖ ตอนที่ ๙ก ลงวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๔๒ โดยเปลี่ยนแปลงฐานะเป็นเทศบาลตำบลเขาขวาง จนถึงปัจจุบัน

ตราสัญลักษณ์ ตราสัญลักษณ์ของเทศบาลตำบลเขาขวาง เป็นรูปภูเขา เจดีย์ และค้างคาว ซึ่งหมายถึงวัดเขาช่องพราน มีถ้ำซึ่งเป็นแหล่งที่อยู่ของค้างคาวจำนวนมาก จนกลายเป็นแหล่งที่ท่องเที่ยวสำคัญของจังหวัดราชบุรี

คำขวัญ "ค้างคาวร้อยล้าน ตำนานศึกบางแก้ว เพริศแพร้วเครื่องหนัง โด่งดังข้าวเลิศล้ำ ถ้ำน้ำงามตา เลื่องลือชาจักสาน"

๒.๘ ด้านความเชื่อ ศาสนา จารีตประเพณี วัฒนธรรม

การนับถือศาสนา ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเขาขวางส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ โดยมีศาสนสถานในเขตพื้นที่ จำนวน ๙ แห่ง ดังนี้

ในเขตพื้นที่ตำบลเตาปูน

- วัดโคกทอง ตั้งอยู่ในพื้นที่ หมู่ที่ ๑ ต.เตาปูน
- วัดเขาช่องพราน ตั้งอยู่ในพื้นที่ หมู่ที่ ๒ ต.เตาปูน

ในเขตพื้นที่ตำบลนางแก้ว

- วัดเขาดินสุวรรณคีรี ตั้งอยู่ในพื้นที่ หมู่ที่ ๑ ต.นางแก้ว
- วัดนางแก้ว ตั้งอยู่ในพื้นที่ หมู่ที่ ๓ ต.นางแก้ว

- วัดเขาค่าง ตั้งอยู่ในพื้นที่ หมู่ที่ ๕ ตำบลนางแก้ว
- วัดถ้ำน้ำ ตั้งอยู่ในพื้นที่ หมู่ที่ ๘ ตำบลนางแก้ว
- วัดป่าพุทธาราม ตั้งอยู่ในพื้นที่ หมู่ที่ ๙ ตำบลนางแก้ว
- วัดแก้วพฤษภาราม ตั้งอยู่ในพื้นที่ หมู่ที่ ๔ ตำบลนางแก้ว
- ศาลเจ้าแป๊ะกง ตั้งอยู่ในพื้นที่ หมู่ที่ ๖ ตำบลนางแก้ว

ประเพณีและงานประจำปี

- ช่วงเดือนเมษายนของทุกปี จัดงานสืบสานประเพณีวันสงกรานต์และนมัสการพระบรมธาตุบวรวิสุทธิเจดีย์
- ช่วงวันเข้าพรรษาของทุกปี จัดงานสืบสานประเพณีแข่งเรือยาว ๗ ฝีพาย ณ คลองบางสองร้อย
- ช่วงวันลอยกระทงของทุกปี จัดงานสืบสานประเพณีลอยกระทง

๒.๙ ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น ภาษาถิ่น

(๑) สินค้าพื้นเมืองและของที่ระลึกที่เป็นที่รู้จัก ได้แก่ ตุ๊กตาค้างคาวติดหน้ารถและพวงกุญแจ

(๒) ประชากรในพื้นที่ส่วนใหญ่ใช้ภาษาไทยภาคกลาง รองลงมา ได้แก่ ภาษาลาว และมอญ

(๓) สินค้าด้านการเกษตร ข้าว อินทราลัม ฝรั่ง ผลไม้ตามฤดูกาล

๒.๑๐ ด้านสาธารณสุข

มีโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล จำนวน ๒ แห่ง

(๑) โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเตาปูน

(๒) โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลนางแก้ว

มีอาสาสมัครสาธารณสุขประจำตำบล (อสม.) จำนวน ๒ แห่ง

(๑) อาสาสมัครสาธารณสุขประจำตำบลเตาปูน (อสม.)

(๒) อาสาสมัครสาธารณสุขประจำตำบลนางแก้ว (อสม.)

๒.๑๑ ด้านสังคมสงเคราะห์

เทศบาลตำบลเขาขวาง ได้ดำเนินการด้านสังคมสงเคราะห์ ดังนี้

(๑) รับลงทะเบียนเพื่อดำเนินการจ่ายเบี้ยยังชีพให้กับผู้สูงอายุ ผู้พิการ และผู้ป่วยเอดส์

(๒) รับลงทะเบียนการขอรับสิทธิเงินอุดหนุนเด็กแรกเกิด

(๓) รับลงทะเบียนการทำบัตรผู้พิการ

(๔) ส่งเสริมโครงการช่วยเหลือผู้ยากจน รายได้น้อย และผู้ด้อยโอกาสไร้ที่พึ่ง

(๕) ส่งเสริมโครงการปรับปรุง ซ่อมแซมที่อยู่อาศัยสำหรับผู้สูงอายุ ผู้ยากไร้ ผู้พิการ

(๖) การขอรับเงินจัดการศพตามประเพณี (ผู้สูงอายุ)

(๗) งานด้านสวัสดิการต่าง ๆ

(๘) ให้ความช่วยเหลือผู้ประสบสาธารณภัย

๒.๑๒ ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

มีสถานีตำรวจ จำนวน ๑ แห่ง ดังนี้

- สถานีตำรวจภูธรเขาดิน อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี
- ตู้ยามตำรวจ/จุดบริการประชาชน ของสถานีตำรวจภูธรเขาดิน บริเวณสามแยกเตาปูน

เทศบาลตำบลเขาขวาง ได้ติดตั้งกล้องวงจรปิด CCTV ตามจุดเสี่ยงที่สำคัญ ดังนี้

- บริเวณสำนักงานเทศบาลตำบลเขาขวาง
- ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลเขาขวาง
- สี่แยกหัวรอ หมู่ที่ ๒ ตำบลนางแก้ว
- บริเวณถนนหน้าเทศบาลตำบลเขาขวางไปสี่แยกเขาขวาง หมู่ที่ ๖ ตำบลนางแก้ว
- สี่แยกเขาขวาง หมู่ที่ ๖ ตำบลนางแก้ว

- สามแยกทางเข้าวัดเขาช่องพราน
- สามแยกวัดนางแก้วไปทางหลังวัดนางแก้ว หมู่ที่ ๓ ตำบลนางแก้ว
- วงเวียนตู้ยามตำรวจ/จุดบริการประชาชน หมู่ที่ ๒ ตำบลเตาปูน
- หน้าโรงเรียนวัดนางแก้ว

๒.๑๓ ด้านยาเสพติด

เทศบาลตำบลเขาขวาง ได้จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการ ดังนี้

- จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดเทศบาลตำบลเขาขวาง (ศป.ปส.ทต.เขาขวาง)
- จัดตั้งศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมเทศบาลตำบลเขาขวาง

เทศบาลตำบลเขาขวาง ได้อุดหนุนส่วนราชการ ดังนี้

- โครงการอุดหนุนเพื่อเพิ่มศักยภาพในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของที่ทำการปกครองจังหวัดราชบุรี (ทุกปีงบประมาณ)

๒.๑๔ ด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

เทศบาลตำบลเขาขวาง มีสถานีดับเพลิง จำนวน ๑ แห่ง

- งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เทศบาลตำบลเขาขวาง (รถดับเพลิง ๑ คัน รถบรรทุกน้ำ ๒ คัน)

๒.๑๕ ด้านองค์กรภาคประชาสังคมและองค์กรจัดตั้งเพื่อการพัฒนาชุมชน

เทศบาลตำบลเขาขวาง ได้จัดตั้งชุมชน ๑๓ ชุมชน เมื่อวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๗ โดยมีคณะกรรมการชุมชน ชุมชนละ ๕ คน ดังนี้

๑	ชุมชนบ้านโคกทอง หมู่ที่ ๑ ต.เตาปูน	๘	ชุมชนบ้านดอนเจริญ หมู่ที่ ๔ ต.นางแก้ว
๒	ชุมชนบ้านเตาปูน หมู่ที่ ๒ ต.เตาปูน	๙	ชุมชนบ้านเขาค่าง หมู่ที่ ๕ ต.นางแก้ว
๓	ชุมชนบ้านช่องพราน หมู่ที่ ๒ ต.เตาปูน	๑๐	ชุมชนเขาขวางพัฒนา หมู่ที่ ๖ ต.นางแก้ว
๔	ชุมชนบ้านเขาดิน หมู่ที่ ๑ ต.นางแก้ว	๑๑	ชุมชนบ้านขุยจาม หมู่ที่ ๗ ต.นางแก้ว
๕	ชุมชนบ้านหัวรอ หมู่ที่ ๒ ต.นางแก้ว	๑๒	ชุมชนบ้านไผ่เจริญ หมู่ที่ ๘ ต.นางแก้ว
๖	ชุมชนบ้านนางแก้ว หมู่ที่ ๓ ต.นางแก้ว	๑๓	ชุมชนบ้านห้วยตาบุญจันทร์ หมู่ที่ ๙ ต.นางแก้ว
๗	ชุมชนพัฒนาโรงนาค หมู่ที่ ๓ ต.นางแก้ว		

๒.๑๖ ด้านการไฟฟ้าและแสงสว่าง

- การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค สาขาย่อยนางแก้ว ที่ตั้ง ตำบลเขาชะงุ้ม อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี ดูแลปัญหาระบบไฟฟ้าในเขตเทศบาลตำบลเขาขวาง
- การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค สถานีไฟฟ้าโพธาราม ๒ ที่ตั้ง ตำบลเตาปูน อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี

๒.๑๗ ด้านการบริหารจัดการขยะ

เทศบาลตำบลเขาขวาง มีรถบรรทุกขยะสำหรับบริการประชาชน จำนวน ๓ คัน และมีสถานที่กำจัดขยะของเทศบาลตำบลเขาขวาง ตั้งอยู่บริเวณหมู่ที่ ๗ ต.เขาชะงุ้ม อ.โพธาราม จ.ราชบุรี พื้นที่ประมาณ ๑๔ ไร่ ๒ งาน ๘๐ ตารางวา (จัดซื้อสถานที่เมื่อวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๓๘)

ปริมาณขยะมูลฝอย

ปีงบประมาณ	จำนวนครัวเรือน	ปริมาณขยะมูลฝอย
๒๕๖๖	๒,๖๘๐ ครัวเรือน	๒,๒๙๙.๖๖๐ ตัน/ปี
๒๕๖๗	๒,๗๕๐ ครัวเรือน	๒,๓๑๓.๙๗๙ ตัน/ปี
๒๕๖๘	๒,๗๕๖ ครัวเรือน	๒,๓๐๕.๐๙๗ ตัน/ปี

(ที่มา : ข้อมูลจากกองสาธารณสุข เทศบาลตำบลเขาขวาง ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๘)

๒.๑๘ ด้านแหล่งน้ำ การประปา และการบริหารจัดการน้ำ

แหล่งน้ำธรรมชาติ
ระบบชลประทาน
คลองบางสองร้อย
โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาราชบุรีฝั่งซ้าย
ระบบประปาหมู่บ้านในความรับผิดชอบของเทศบาลตำบลเขาขวาง (คณะกรรมการบริหารกิจการและบำรุงรักษาระบบประปาหมู่บ้านชุมชนช่องพราน) ดังนี้
ตำบลนางแก้ว ชุมชนบ้านหัวรอ หมู่ที่ ๒ (บางส่วน) ชุมชนบ้านเขาค่าง หมู่ที่ ๕ ชุมชนเขาขวางพัฒนา หมู่ที่ ๖ ชุมชนบ้านขุยจาม หมู่ที่ ๗ (บางส่วน) ชุมชนบ้านไผ่เจริญ หมู่ที่ ๘ (บางส่วน) ชุมชนบ้านห้วยตาบุญจันทร์ หมู่ที่ ๙
ตำบลเตาปูน ชุมชนบ้านช่องพราน หมู่ที่ ๒ ชุมชนบ้านเตาปูน หมู่ที่ ๒
ระบบประปาหมู่บ้านในความรับผิดชอบของหมู่บ้าน ดังนี้
ตำบลนางแก้ว ชุมชนบ้านเขาดิน หมู่ที่ ๑ ชุมชนบ้านหัวรอ หมู่ที่ ๒ (บางส่วน) ชุมชนบ้านนางแก้ว หมู่ที่ ๓ ชุมชนพัฒนาโรงนาค หมู่ที่ ๓ ชุมชนบ้านดอนเจริญ หมู่ที่ ๔
ตำบลเตาปูน ชุมชนบ้านโคกทอง หมู่ที่ ๑

๒.๑๙ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

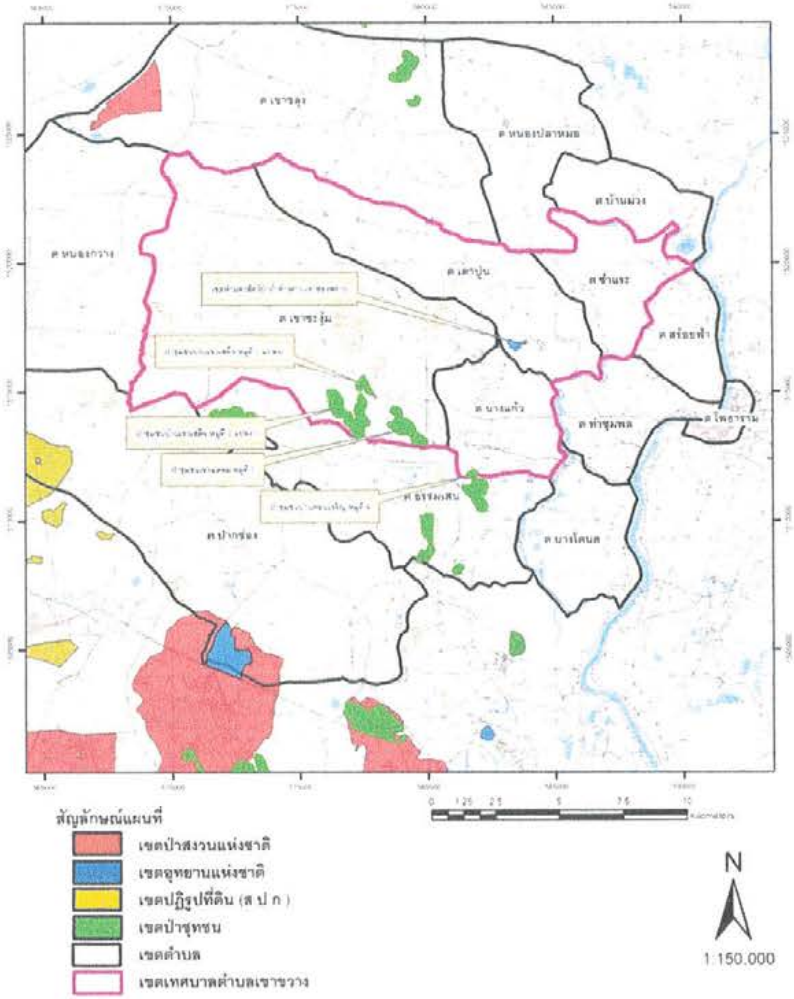
มีส่วนราชการในพื้นที่ จำนวน ๑ แห่ง ดังนี้

- สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๓ (เขตห้ามล่าสัตว์ป่าถ้ำค้างคาว) หมู่ที่ ๒ ต.เตาปูน อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

๒.๒๐ ด้านป่าชุมชน

สภาพป่าไม้และป่าชุมชนบริเวณพื้นที่เทศบาลตำบลเขาขวาง โดยสภาพป่าไม้ เนื้อที่ ๔๕๗-๐-๐๐ ไร่ และป่าชุมชนบ้านดอนเจริญ เนื้อที่ ๗๙-๐-๗๑ ไร่ (ข้อมูลจาก สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๑๐ (ราชบุรี)

แผนที่แสดงเขตเทศบาลตำบลเขาขวาง
ท้องที่ ตำบลเขาชะงุ้ม ตำบลเตาปูน ตำบลช้าแระ ตำบลนางแก้ว จังหวัดราชบุรี

- สภาพป่าไม้ในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าถ้ำค้างคาว - เขาช่องพราน เป็นป่าเบญจพรรณ ซึ่งมีพรรณไม้ขึ้นอยู่ไม่ต่ำกว่า ๘๐ ชนิด เช่น ยอป่า ประดู่ ข่อย ตะแบก ยาง สะเดา สะแกนา ขี้หนอน กรวย มะกลั่น มะยมหิน งิ้วป่า อุโลก โมกมัน แจง ปีบ ไทร มะเกลือ แคหางค่าง ตะขบ ปอลาย มะเฟืองช้าง ผักหวานป่า ตับเต่า เป็นต้น สภาพพรรณไม้ขึ้นอยู่บนเขาแห่งนี้ส่วนใหญ่เป็นพรรณไม้ที่ไม่มีคุณค่าทางเศรษฐกิจ มีลักษณะแคระแกร็น เนื่องจากดินตื้นความอุดมสมบูรณ์ต่ำและเป็นหินส่วนใหญ่ ภูเขามีความลาดชันสูง *(ข้อมูลจากเขตห้ามล่าสัตว์ป่าถ้ำค้างคาว – เขาช่องพราน)*

ภูเขา

- เป็นภูเขาหิน ลักษณะดินเป็นดินร่วนปนทรายและดินลูกรัง มีต้นไม้ขึ้นปกคลุมค่อนข้างหนาแน่น และทางทิศตะวันออกและทางทิศเหนือของพื้นที่ มีประมาณ ๗๐ เปอร์เซ็นต์ของพื้นที่ เรียกว่า เขาช่องพราน เป็นเขาที่เกิดจากหินปูน มีถ้ำขนาดใหญ่และเล็กหลายแห่ง ซึ่งเป็นที่อยู่อาศัยของค้างคาวหนู ปากย่น บนภูเขามีลักษณะเป็นภูเขาลูกเตี้ย มีอยู่บริเวณทางด้านตะวันตกของพื้นที่

๒.๒๑ ด้านการเกษตร มีข้อมูลพื้นที่การเกษตรที่สำคัญ ดังนี้

พื้นที่เพาะปลูกข้าว

- ตำบลนางแก้ว ๖๖๑ ราย จำนวน ๕,๗๑๖.๗๕ ไร่
- ตำบลเตาปูน (หมู่ที่ ๑ และหมู่ที่ ๒) ๑๕๙ ราย จำนวน ๑,๗๑๕.๐๕ ไร่

พื้นที่เพาะปลูกพืชผักและพืชอื่น ๆ

- ตำบลนางแก้ว ๓๗ ราย จำนวน ๒๗๕ ไร่

(ที่มา : ข้อมูลจาก สำนักงานเกษตรอำเภอโพธาราม ณ เดือนมกราคม ๒๕๖๙)

๒.๒๒ ด้านการบริการและท่องเที่ยว

ในพื้นที่เขตเทศบาลตำบลเขาขวาง มีแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ ดังนี้

๑. วัดเขาช่องพราน

ที่ตั้ง : หมู่ที่ ๒ ต.เตาปูน อ.โพธาราม จ.ราชบุรี ช่วงเวลาที่เหมาะสม : ๑๘.๐๐ น. - ๑๙.๓๐ น. เริ่มต้นของปรากฏการณ์อัศจรรย์ที่เกิดขึ้นในบริเวณวัดเขาช่องพรานเป็นประจำทุกวัน อันเป็นที่กล่าวขานลือไกล ถึงบรรดาค้างคาวหนูจำนวนมหาศาลร้อยล้านตัว บินออกจากถ้ำเป็นสายควันดำโบกสะบัดเปลี่ยนทิศทางการเคลื่อนไหวไปมา เป็นเวลากว่า ๑ ชม. เพื่อออกหากินและจะกลับมายังบริเวณถ้ำแห่งนี้ อีกครั้งก่อนอรุณรุ่ง เป็นภาพอันน่าประทับใจของปรากฏการณ์มหัศจรรย์ทางธรรมชาติเป็นอย่างยิ่งทางวัดเขาช่องพราน จึงได้ร่วมกันปรับปรุงสถานที่ให้สวยงามและเปิดให้ประชาชนเข้าเยี่ยมชมค้างคาว

สถานที่เที่ยวภายในวัดเขาช่องพราน

- ถ้ำพระนอน ลึกประมาณ ๑๒๐ เมตร ภายในถ้ำมีพระพุทธไสยาสน์ ๑ องค์ ขนาดยาวประมาณ ๘ เมตร สูงประมาณ ๑ เมตร และมีพระพุทธรูปต่าง ๆ ในถ้ำอีกประมาณกว่า ๒๐๐ องค์ ไม่ปรากฏว่าผู้ใดเป็นผู้สร้างแต่สันนิษฐานว่าใครสร้างขึ้นในสมัยกรุงศรีอยุธยาบ้าง สุโขทัยบ้าง

- ขึ้นบันได ๔๙๙ ขั้น ชมทิวทัศน์บนยอดเขานมัสการ**พระบรมธาตุบวรวิสุทธิเจดีย์** ตรงจุดนี้สามารถมองเห็นทิวทัศน์กว้างไกล ชมพระอาทิตย์ลับขอบฟ้าและอยู่เหนือปากถ้ำค้างคาว สามารถมองเห็นค้างคาวออกจากถ้ำจากมุมนี้ได้

- ถ้ำค้างคาว ซึ่งอยู่ห่างจากปากถ้ำพระนอนประมาณ ๔๐ เมตร ปากถ้ำอยู่สูงจากพื้นดินประมาณ ๒๐ เมตร ปากถ้ำกว้างประมาณ ๑ เมตร ภายในกว้างมากและมืดทึบ เป็นที่อาศัยของค้างคาวหนูจำนวนมากหลายล้านตัว ค้างคาวจะบินออกจากถ้ำไปหากินและจะบินกลับเข้าถ้ำเวลารุ่งเช้า สิ่งที่น่าประทับใจสำหรับนักท่องเที่ยว คือ การมาดูค้างคาวบิน

๒. วัดถ้ำน้ำ

ตั้งอยู่หมู่ที่ ๘ ตำบลนางแก้ว อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี ภายในมีสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจได้แก่ ถ้ำน้ำ ซึ่งมีจุดเด่น คือ พระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์และเสาหินขนาดใหญ่ ภายในถ้ำมีน้ำไหลเวียนภายในถ้ำตลอดเวลา จึงเป็นที่มาของชื่อถ้ำน้ำภายในถ้ำเป็นหินแกรนิตมีโพรงอากาศเป็นรอยหลุมอยู่ในเนื้อหินเกิดเป็นลวดลายที่สวยงาม รวมถึงหินงอกหินย้อยที่งดงาม หากมองไปจะเห็นประกายระยิบระยับสวยงามโดยเสาหิน ตั้งอยู่บริเวณกลางถ้ำ สันนิษฐานว่าเกิดจากน้ำที่บนเพดานถ้ำหยดกลายเป็นเสาหินงอก หินย้อยขนาดใหญ่ ภายในถ้ำ ได้จัดทำเป็นทางเดินปูน สำหรับเดินชมความงามของถ้ำ จำลองคล้ายเมืองบาดาลพญานาค โดยในบ่อน้ำมีรูปปั้นของพญานาคอยู่ในน้ำ ตลอดเส้นทางมีพระพุทธรูปและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ทั้งพระพุทธรูป พระสิวลี รูปปั้นฤาษี เจ้าแม่กวนอิม อากาศภายในถ้ำเย็นสบาย

๓. อนุสาวรีย์พระเจ้าตาก เขานมใต้

เหตุการณ์นั้นเกิดขึ้นในศึกนางแก้วปี พ.ศ. ๒๓๑๗ ยุงอคงหวุ่นนำทัพพม่าไล่ตามมอญที่หนีเข้ามาในสยาม ระหว่างที่ทัพพม่ายกทัพมาก็มีการปล้นสะดมและจับชาวบ้านไปเป็นเชลย จนมาตั้งค่ายอยู่ที่ ตำบลนางแก้ว สมเด็จพระเจ้าตากได้ไว้ชีวิตและจับเชลยศึกพม่ากว่าพันนายทั้งหมด นำตัวส่งไปยังกรุงธนบุรี เพื่อให้ชาวเมืองและทหารมีขวัญกำลังใจ ให้เห็นว่าทหารพม่าไม่ได้น่ากลัวหรือเก่งกาจอย่างที่ชาวบ้านจินตนาการเอาไว้ นั่นเป็นประวัติศาสตร์อีกเรื่องที่น่าสนใจไม่น้อย เป็นศูนย์รวมจิตใจและสถานที่สักการะของชาวบ้าน ผู้ใดที่นับถือพระเจ้าตากสินมหาราชหรือออกตามรอยประวัติศาสตร์ และมาเยือนพื้นที่ซึ่งเคยเป็นสนามรบมาก่อน สามารถมาสักการะพระเจ้าตากสินมหาราช เพื่อเป็นสิริมงคลและเป็นสิ่งยึดเหนี่ยวให้ชีวิต เจริญก้าวหน้าสืบไป

๔. ถ้ำมรกต

ตั้งอยู่ด้านหลังวัดเขาค่าง หมู่ที่ ๕ ตำบลนางแก้ว มีเทือกเขาขนาดย่อมไม่สูงนัก แต่ทิวเขายาวต่อเนื่องกันหลายกิโลเมตร เริ่มต้นจากทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๓๒๑๙ ลึกเข้าไปถึงสุสานเรียกว่า เขาค่าง ภายในถ้ำมรกตถูกประติมากรรมธรรมชาติของหินงอกหินย้อย อากาศเย็นสบายถ่ายเทได้ดี

ไม่อบอ้าวเนื่องจากมีปล่องทะลุผนังถ้ำ ๑ แห่ง ปล่องใหญ่ทะลุเพดานถ้ำอีก ๑ แห่ง และมีรอยแยก บนเพดานถ้ำอีกหลายแห่งและประติมากรรมธรรมชาติรูปพระมหามัยมุนี นั่งบนเศียรพญานาคราช ซึ่งมีประวัติเชื่อมโยงกับพระพุทธรูปพระมหามัยมุนีแห่งมัณฑะเลย์ ที่ลือนามในประเทศเมียนมา บริเวณปากถ้ำตรงข้ามกับบันไดทางขึ้น-ลง ธรรมชาติได้แต้มแต่งสีมรกตเป็นริ้ว หย่อม แทรกด้วยสีส้มไว้บนผนังถ้ำเป็นบริเวณกว้าง นอกจากนั้นยังมีประติมากรรมธรรมชาติหินงอกหินย้อยหล่อหลอมรวมกันเป็นเสาหินต้นใหญ่เพดานถ้ำด้านบนปลายบานออกไปทั้งสองข้างชื่อว่าช้างเอราวัณ

๕. ถ้ำสติ พระนั่งเมืองแก้ว (วัดป่าพุทธาราม)

วัดถ้ำสติ หรือวัดป่าพุทธาราม ตั้งอยู่บ้านห้วยตาบุญจันทร์ หมู่ที่ ๙ ตำบลนางแก้ว อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี เป็นวัดสายธรรมยุติ ปฏิบัติธรรม มีพระพุทธรูปหินแกะสลักขนาดใหญ่เป็นเนื้อเดียวกับตัวถ้ำสวยงามเป็นอย่างมาก บรรยากาศวัดเงียบสงบร่มรื่นด้วยพืชพรรณนานาชนิด เหมาะแก่การ เจริญจิตตภาวนาและปฏิบัติธรรม พระพุทธรูปอยู่ในถ้ำชื่อ ถ้ำสติ มีแม่ชีคอยพาเข้าสักการะพระพุทธรูปและชมบรรยากาศภายในถ้ำ ลักษณะภายในถ้ำเป็นห้องโถงขนาดใหญ่ที่รายล้อมไปด้วยศิลปะภาพวาดจิตรกรรมฝาผนังด้วยสีน้ำมัน และพระพุทธรูปจำนวนมาก แต่ที่เด่นเป็นจุดสนใจคือ พระพุทธรูปปางธัมมจักกัปปวัตนสูตร ที่แกะสลักจากหินแบบนูนสูงลอยออกมาจากซุ้มถ้ำแกะสลัก

ถ้ำสติเป็นถ้ำที่สัปปายะ มีความร่มรื่น เป็นสถานที่ที่เหมาะสำหรับการปฏิบัติภาวนาอย่างยิ่ง ภายในถ้ำมีพระพุทธรูปปางสีหไสยาส ได้มีพระรุ่นเก่าที่เคยมาอยู่ก่อนซึ่งคาดว่าเป็นพระธุดงค์ที่เดินทางมาพักอาศัยและพำนักอยู่ และได้สร้างพระพุทธรูปเอาไว้ภายในถ้ำและเป็นที่พักสงฆ์มาก่อนประมาณ ๓๐ ปี และมีพระได้เดินทางมาพำนัก ณ สถานที่แห่งนี้เพื่อปฏิบัติภาวนามาแล้วหลายรุ่น นอกจากพระพุทธรูปแล้วภายในถ้ำยังมีภาพวาดจิตรกรรมสีน้ำมัน ตามผนังของถ้ำที่เป็นประวัติของพระพุทธเจ้าเอาไว้อย่างสวยงาม ภายในถ้ำมีการแบ่งพื้นที่อย่างเป็นสัดส่วน สะอาด อากาศถ่ายเทสะดวก และอยู่ไม่สูงจากพื้นดินมาก

๒.๒๓ ด้านอุตสาหกรรม

<u>ในพื้นที่เขตเทศบาลตำบลเขาขวาง มีแหล่งอุตสาหกรรม ดังนี้</u>

- ประกอบกิจการโรงงานผลิตตุ๊กตา จำนวน ๑ แห่ง
- ประกอบกิจการโรงสีข้าว จำนวน ๑ แห่ง

๒.๒๔ ด้านการพาณิชย์และกลุ่มอาชีพ

<u>ในพื้นที่เขตเทศบาลตำบลเขาขวาง มีแหล่งการพาณิชย์และกลุ่มอาชีพ ดังนี้</u>

- บริษัท ซีพีออลล์ จำกัด (มหาชน) (เซเว่น) จำนวน ๔ แห่ง
- บริษัท ซี.เจ.เอ็กซ์เพรส กรุ๊ป จำนวน ๒ แห่ง
- บริษัท ซีพี แอ็กซ์ตร้า จำกัด (มหาชน) (โลตัส) จำนวน ๑ แห่ง
- พีทีจี เอ็นเนอยี จำกัด (มหาชน) (ปั๊มน้ำมัน PT) จำนวน ๑ แห่ง
- บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) (ปั๊มน้ำมัน PTT) จำนวน ๑ แห่ง
- บริษัท มิสเตอร์. ดี.ไอ.วาย. (กรุงเทพ) จำกัด จำนวน ๑ แห่ง
- วีอาร์ พี ฟู้ด แอนด์ เบเกอรี่ จำกัด (ปั้น คำ หอม) จำนวน ๑ แห่ง
- คูโบต้าพานแทรกเตอร์ราชบุรี จำกัด จำนวน ๑ แห่ง
- เอสพีเอ็ม คอฟฟี่ จำกัด (คาเฟ่อเมซอน) จำนวน ๑ แห่ง

- บริษัท กิตถาวร เทรดดิ้ง จำนวน ๑ แห่ง
- สหกรณ์การเกษตรโพธาราม จำกัด จำนวน ๑ แห่ง
- ร้านค้าสหกรณ์โพธาราม จำกัด จำนวน ๑ แห่ง
- ฟาร์มเลี้ยงสัตว์ จำนวน ๔ แห่ง
- วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้ปลูกอินทผาลัมบ้านนางแก้ว ที่ตั้งหมู่ที่ ๓ ตำบลนางแก้ว จำนวน ๑ แห่ง
- วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้ปลูกอินทผาลัมบ้านนางแก้ว ที่ตั้งหมู่ที่ ๕ ตำบลนางแก้ว จำนวน ๑ แห่ง
- กลุ่มเกษตรกรผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวนางแก้ว ที่ตั้งหมู่ที่ ๓ ตำบลนางแก้ว จำนวน ๑ แห่ง
- วิสาหกิจชุมชนนาแปลงใหญ่สหกรณ์โพธาราม ที่ตั้งหมู่ที่ ๓ ตำบลนางแก้ว จำนวน ๑ แห่ง
- เกษตรนางแก้วตามศาสตร์พระราชา ที่ตั้งหมู่ที่ ๘ ตำบลนางแก้ว จำนวน ๑ แห่ง
- กลุ่มนาข้าวไทย-รามัญ บ้านเตาปูน ที่ตั้งหมู่ที่ ๒ ตำบลเตาปูน จำนวน ๑ แห่ง

๒.๒๕ ด้านแรงงาน

- ประชาชนในพื้นที่ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ได้แก่ ทำนา ปลูกพืชผัก รองลงมา ได้แก่ อาชีพส่วนตัวและรับจ้าง

๒.๒๖ ด้านรายได้สถิติข้อมูลรายได้ของเทศบาลตำบลเขาขวาง ๓ ปีย้อนหลัง

ปีงบประมาณ	หมวด	รายรับจริง
๒๕๖๖	ภาษีอากร	๑,๔๙๘,๐๑๑.๔๗
	ค่าธรรมเนียม ค่าปรับ และใบอนุญาต	๔๔๙,๐๓๕.๖๔
	รายได้จากทรัพย์สิน	๕๔๗,๕๔๓.๔๖
	รายได้เบ็ดเตล็ด	๗,๓๑๐.๐๐
	ภาษีจัดสรร	๓๒,๕๒๗,๒๗๗.๕๔
	เงินอุดหนุน	๒๗,๓๖๕,๕๓๐.๐๐
	รวมทั้งหมด	**๖๒,๓๙๔,๗๐๘.๑๑**
๒๕๖๗	ภาษีอากร	๑,๔๕๐,๙๙๗.๙๑
	ค่าธรรมเนียม ค่าปรับ และใบอนุญาต	๓๔๐,๑๗๔.๕๒
	รายได้จากทรัพย์สิน	๑,๑๐๕,๘๖๕.๗๗
	รายได้เบ็ดเตล็ด	๕๗,๔๐๘.๑๙
	ภาษีจัดสรร	๓๔,๖๗๒,๘๗๖.๑๑
	เงินอุดหนุน	๒๗,๘๓๑,๖๓๓.๐๐
	รวมทั้งหมด	**๖๕,๔๕๘,๙๕๕.๕๐**
๒๕๖๘	ภาษีอากร	๑,๕๓๑,๓๘๒.๖๙
	ค่าธรรมเนียม ค่าปรับ และใบอนุญาต	๑,๘๘๐,๕๘๐.๖๔
	รายได้จากทรัพย์สิน	๑,๑๕๘,๓๐๖,๒๙
	รายได้เบ็ดเตล็ด	๒๖,๓๔๘.๕๗
	รายได้จากทุน	๑๔๕,๕๐๐.๐๐
	ภาษีจัดสรร	๓๔,๙๒๓,๔๔๔.๕๘
	เงินอุดหนุน	๒๙,๐๖๘,๐๐๐.๐๐
	รวมทั้งหมด	**๖๘,๗๓๓,๕๖๒.๗๗**

(ที่มา : ข้อมูลจากงานจัดเก็บรายได้ เทศบาลตำบลเขาขวาง ณ เดือนมกราคม ๒๕๖๙)

รายได้เฉลี่ยของครัวเรือนระดับ อปท.

ที่	ชุมชน	รายได้ครัวเรือนเฉลี่ย (บาท/ปี)	รายได้บุคคลเฉลี่ย (บาท/ปี)
๑	ชุมชนบ้านโคกทอง หมู่ที่ ๑ ต.เตาปูน	๑๙๕,๗๓๖	๕๓,๓๕๐
๒	ชุมชนบ้านเตาปูน หมู่ที่ ๒ ต.เตาปูน	๑๓๒,๙๙๓	๕๘,๑๐๗
๓	ชุมชนบ้านช่องพราน หมู่ที่ ๒ ต.เตาปูน	๑๓๙,๙๖๕	๔๙,๐๔๘
๔	ชุมชนบ้านเขาดิน หมู่ที่ ๑ ต.นางแก้ว	๒๖๓,๕๒๖	๗๑,๑๕๗
๕	ชุมชนบ้านหัวรอ หมู่ที่ ๒ ต.นางแก้ว	๒๔๒,๔๕๘	๖๙,๙๘๒
๖	ชุมชนบ้านนางแก้ว หมู่ที่ ๓ ต.นางแก้ว	๔๐๒,๐๕๘	๑๒๔,๗๑๖
๗	ชุมชนพัฒนาโรงนาค หมู่ที่ ๓ ต.นางแก้ว	๔๗๐,๗๖๓	๑๒๖,๙๔๗
๘	ชุมชนบ้านดอนเจริญ หมู่ที่ ๔ ต.นางแก้ว	๒๖๖,๒๕๒	๑๐๔,๙๖๕
๙	ชุมชนบ้านเขาค่าง หมู่ที่ ๕ ต.นางแก้ว	๑๗๔,๒๑๔	๖๔,๕๒๔
๑๐	ชุมชนเขาขวางพัฒนา หมู่ที่ ๖ ต.นางแก้ว	๑๕๔,๒๙๖	๕๐,๒๙๓
๑๑	ชุมชนบ้านขุยจาม หมู่ที่ ๗ ต.นางแก้ว	๒๖๖,๗๙๐	๘๑,๔๐๗
๑๒	ชุมชนบ้านไผ่เจริญ หมู่ที่ ๘ ต.นางแก้ว	๑๒๔,๕๐๐	๔๗,๗๑๐
๑๓	ชุมชนบ้านห้วยตาบุญจันทร์ หมู่ที่ ๙ ต.นางแก้ว	๖๘๘,๗๒๕	๒๓๗,๘๐๑
	รวม	๒๕๓,๙๒๑	๘๒,๙๙๑

(ที่มา : ข้อมูลจากสำนักงานพัฒนาชุมชน อำเภอโพธาราม (ข้อมูล จปฐ. ประจำปี ๒๕๖๙ ระดับ อปท.)

๒.๒๗ อื่น ๆ

● ถ้ำค้างคาว วัดเขาช่องพราน เป็นสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญที่นักท่องเที่ยวนิยมมาท่องเที่ยวจำนวนมาก จนกลายเป็นส่วนหนึ่งของคำขวัญจังหวัดราชบุรี "คนสวยโพธาราม คนงามบ้านโป่ง เมืองโอ่งมังกร วัดขนอนหนังใหญ่ ตื่นใจถ้ำงาม ตลาดน้ำดำเนิน เพลินค้างคาวร้อยล้าน ย่านยี่สกปลาดี" ซึ่งสถานที่ชมค้างคาวออกจากถ้ำที่สวยที่สุด คือ การชมจากบนพระเจดีย์ซึ่งบรรจุพระอุรังคธาตุ บนยอดเขาของเขาช่องพราน มองไปทางไหนก็พบแต่ธรรมชาติที่สวยงาม พืชสวนไร่นาที่เขียวขจี

● ถ้ำค้างคาว ปากถ้ำสูงจากพื้นดินประมาณ ๒๐ เมตร ปากถ้ำกว้าง ๑ เมตร ภายในถ้ำกว้างและมืดทึบ เป็นที่อยู่อาศัยของค้างคาวหนูจำนวนหลายล้านตัว ทุกวันเวลาประมาณ ๑๗.๓๐น. ค้างคาวจะบินออกจากถ้ำเพื่อไปหากิน ทิศทางเปลี่ยนแปลงไปในแต่ละฤดูกาล และ กลับเขาถ้ำในตอนย่ำรุ่ง ประมาณ ๐๕.๐๐น.

● ในพื้นที่เทศบาลตำบลเขาขวาง มีสัตว์สงวน เช่น ค้างคาว และลิง อาศัยในพื้นที่วัดเขาช่องพราน และวัดเขาค่าง

๒.๒๘ หน่วยปฏิบัติการร่วม

(๑) องค์กรปฏิบัติ ได้แก่

๑. เทศบาลตำบลเขาขวาง
๒. ชมรมกำนันผู้ใหญ่บ้าน
๓. ศูนย์ อปพร.เทศบาลตำบลเขาขวาง
๔. ทีมกู้ชีพ สังกัดกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมเทศบาลตำบลเขาขวาง

(๒) องค์กรสนับสนุน ได้แก่

๑. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเตาปูน
๒. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลนางแก้ว
๒. สถานีตำรวจภูธรเขาดิน

๓. วัตถุประสงค์

๓.๑ เพื่อป้องกันการสูญเสียชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในพื้นที่รวมทั้งลดผลกระทบจากการเกิดอัคคีภัย

๓.๒ เพื่อให้ประชาชนเกิดความตระหนักและมีความพร้อมสามารถระงับเหตุ รวมทั้งช่วยเหลือตนเองได้อย่างปลอดภัยเมื่อเกิดอัคคีภัย

๓.๓ เพื่อกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องไว้ให้พร้อมต่อการปฏิบัติงานในระยะก่อนเกิดภัย ขณะเกิดภัย และภายหลังที่ภัยได้ผ่านพ้นไปแล้ว

๓.๔ เพื่อเตรียมการป้องกันและประสานการปฏิบัติงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งหน่วยปฏิบัติหลักและหน่วยสนับสนุน ให้สามารถดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาการเกิดอัคคีภัยได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

๔. ขั้นตอนการปฏิบัติ แบ่งเป็น ๓ ขั้นตอน ดังนี้

๔.๑ **การปฏิบัติก่อนเกิดเหตุเพลิงไหม้** ประกอบด้วยแผนป้องกันอัคคีภัยต่าง ๆ คือ

ก. กรณีการป้องกันอัคคีภัยในพื้นที่บ้านเรือนประชาชน

ข. กรณีการป้องกันอัคคีภัยในสถานที่ราชการ

๑) แผนการตรวจตรา

๒) แผนการอบรม

๓) แผนการรณรงค์ป้องกันอัคคีภัย

๔.๒ **การปฏิบัติเมื่อเกิดเหตุเพลิงไหม้** ประกอบด้วย

ก. กรณีเกิดอัคคีภัยในพื้นที่บ้านเรือนประชาชน

ข. กรณีเกิดอัคคีภัยในสถานที่ราชการ

๑) แผนการดับเพลิง

๒) แผนการอพยพหนีไฟ

๔.๓ **การปฏิบัติภายหลังเพลิงสงบ** ประกอบด้วย

ก. กรณีเกิดอัคคีภัยในพื้นที่บ้านเรือนประชาชน

ข. กรณีเกิดอัคคีภัยในสถานที่ราชการ

๑) แผนบรรเทาทุกข์

๒) แผนการฟื้นฟูบูรณะ

๕. รายละเอียดการปฏิบัติ

๕.๑ **การปฏิบัติก่อนเกิดเหตุเพลิงไหม้** ประกอบด้วย

ก. กรณีการป้องกันอัคคีภัยในพื้นที่บ้านเรือนประชาชน

๑) เทศบาลตำบลดอนศิลา เตรียมกำลังเจ้าหน้าที่ ยานพาหนะ เครื่องมือเครื่องใช้ และทดสอบประสิทธิภาพการทำงานของระบบสัญญาณแจ้งเหตุเพลิงไหม้ รวมถึงการซ่อมบำรุงและตรวจตราปั๊มน้ำ สายท่อน้ำ และถังดับเพลิง อุปกรณ์ดับเพลิงภายในอาคารให้ใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยถังดับเพลิงจะต้องมีสารเคมีที่ใช้ในการดับเพลิงตามปริมาตรที่กำหนดและเปลี่ยนน้ำยาตามวาระและอายุของน้ำยานั้น และต้องติดตั้งในที่เห็นได้ชัดเจนสามารถหยิบใช้งานได้สะดวกไม่มีสิ่งกีดขวาง

๒) กำหนดแนวทางปฏิบัติงานด้านการป้องกันและระงับอัคคีภัย พร้อมทั้งวางแผนโครงการซักซ้อมความเข้าใจในการปฏิบัติงานตามแผน และการปฏิบัติด้านการ ป้องกันและระงับอัคคีภัยร่วมกับหน่วยงานอาสาสมัครและประชาชนในแต่ละชุมชนเพื่อความพร้อมในการเผชิญเหตุฉุกเฉินได้ตลอดเวลา

๓) สำรวจและจัดทำบัญชีข้อมูลทั่วไป ข้อมูลสภาพพื้นที่เสี่ยงภัย สถานประกอบการ สถานบริการในเขตชุมชนที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดอัคคีภัย ข้อมูลแหล่งน้ำภาชนะ เก็บกักน้ำ และข้อมูลเครื่องมือเครื่องใช้ใน

การป้องกันและแก้ไขปัญหา เช่น รถยนต์บรรทุกน้ำ รถยนต์ดับเพลิง เครื่องดับเพลิง เครื่องสูบน้ำ ทั้งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่วนราชการและเอกชนในพื้นที่ เพื่อจัดทำเป็นฐานข้อมูลสำหรับใช้ประโยชน์ในการวางแผนป้องกันและแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน (ภาคผนวก ก.)

๔) จัดหา ซ่อมแซมหรือปรับปรุงแหล่งน้ำ ภาชนะเก็บน้ำ สำหรับป้องกันและระงับอัคคีภัย ตลอดจนการจัดหารถยนต์บรรทุกน้ำ รถดับเพลิง เครื่องดับเพลิงแบบหาบหาม และอุปกรณ์กู้ชีพกู้ภัยให้กับศูนย์อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ทีมกู้ภัย (One Tambom One Search and Rescue Team: OTOS) ใช้ปฏิบัติหน้าที่

๕) เสริมสร้างความรู้และความตระหนักแก่ประชาชน นักเรียน นักศึกษา และเยาวชน เกี่ยวกับวิธีการป้องกันและปฏิบัติตนให้ปลอดภัยเมื่อเกิดอัคคีภัย พร้อมทั้งจัดตั้งและฝึกอบรมอาสาสมัครเพื่อช่วยเหลืองานเจ้าหน้าที่ เช่น อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) อาสาสมัครกู้ชีพกู้ภัย

๖) ตั้งงบประมาณรายจ่าย งบกลาง ประเภทเงินสำรองจ่ายให้เพียงพอต่อการเผชิญเหตุสาธารณภัยที่อาจจะเกิดขึ้น และนำเงินสำรองจ่ายดังกล่าวไปใช้จ่ายในกรณีฉุกเฉิน เพื่อบรรเทาปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนที่ประสบสาธารณภัยเป็นลำดับแรก

๗) ประสานกับสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดทำแผนป้องกันและระงับอัคคีภัย และแผนการแจกจ่ายน้ำในพื้นที่เสี่ยงภัย โดยบูรณาการเครื่องมือเครื่องใช้ บุคลากรและวิธีการปฏิบัติกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดให้มีการซักซ้อมแผนป้องกันและระงับอัคคีภัยหรือไฟป่าที่ได้จัดทำไว้แล้วตามความจำเป็นและสมควร เพื่อให้เกิดทักษะและความคล่องตัวในการปฏิบัติ และมอบหมายให้ศูนย์อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนของเทศบาลตำบลดอนศิลา เตรียมความพร้อมในการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยได้อย่างทันท่วงที โดยการให้มีอาสาสมัครเตือนภัยประจำชุมชน “มิสเตอร์เตือนภัย” เพื่อติดตามสอดส่องที่ทำให้เกิดอัคคีภัยได้ง่าย แล้วจัดหาเครื่องหมายอาณัติสัญญาณแจ้งเตือนภัย รวมทั้งอุปกรณ์ดับเพลิงให้พร้อมและเพียงพอแก่การระงับเหตุ พร้อมจะดำเนินการจัดตั้งทีมกู้ภัยไว้เป็นหน่วยเผชิญเหตุเบื้องต้น

๘) จัดทำแนวป้องกันไฟป่า และจัดบุคลากรเข้ารับการฝึกอบรมอาสาสมัคร ป้องกันไฟป่าตามที่เห็นสมควร

๙) ประสานกับหน่วยงานสาธารณสุขเพื่อเตรียมความพร้อมด้านบุคลากร อุปกรณ์ เวชภัณฑ์ทางการแพทย์ โรงพยาล เพื่อรองรับผู้บาดเจ็บและเส้นทางลำเลียงผู้บาดเจ็บ ส่งโรงพยาบาลได้อย่างรวดเร็วและทันท่วงที

๑๐) ประชาสัมพันธ์การป้องกันและระงับอัคคีภัย โดยรณรงค์ให้ประชาชนในพื้นที่ได้มีความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับการป้องกันและระงับอัคคีภัย ตลอดจนสร้างจิตสำนึกให้ทุกคนตระหนักในการป้องกันและระงับอัคคีภัย

๑๑) จัดระบบการติดต่อสื่อสารที่รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ทันต่อเหตุการณ์

ข. กรณีการป้องกันอัคคีภัยในสถานที่ราชการ

๑) **แผนการตรวจตรา** เป็นแผนการเฝ้าระวังป้องกันและสำรวจตรวจตราระบบความปลอดภัยและความเรียบร้อยของอาคาร สำนักงาน วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ โดยดำเนินการ ดังนี้ (ภาคผนวก ข.)

• จัดให้มีคณะเจ้าหน้าที่ในการดำเนินการตามแผนการตรวจตรา

• จัดทำแผนการติดตั้งเครื่องมืออุปกรณ์ เช่น เครื่องตรวจจับควัน (Smoke Detector) เครื่องตรวจจับความร้อน (Heat Detector) ระบบสปริงเกอร์น้ำ ถังดับเพลิงแบบมือถือชนิดผงเคมีแห้ง สัญญาณแจ้งเหตุและป้ายเตือน เป็นต้น

• สำรวจตรวจตราระบบความปลอดภัยของอาคาร เส้นทางอพยพหนีไฟ เครื่องมืออุปกรณ์ในการดับเพลิง และอื่น ๆ ให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด

• สำรวจ ตรวจตราความปลอดภัยบริเวณสำนักงาน อาคาร สถานที่ วัสดุ ซึ่งอาจเป็นจุดเริ่มต้นที่ทำให้เป็นสาเหตุการเกิดอัคคีภัย หากพบบริเวณใดเป็นจุดเสี่ยง ต่อการเกิดอัคคีภัย ให้รีบแก้ไขหรือเพิ่มความระมัดระวังเป็นพิเศษ

• ทดสอบประสิทธิภาพการทำงานของระบบสัญญาณแจ้งเหตุเพลิงไหม้รวมถึงการซ่อมบำรุงและตรวจตราปั๊มน้ำ สายท่อน้ำ และถังดับเพลิง อุปกรณ์ดับเพลิงภายในอาคาร ให้ใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยถังดับเพลิงจะต้องมีสารเคมีที่ใช้ในการดับเพลิงตามปริมาตรที่กำหนด และเปลี่ยนน้ำยาตามวาระและอายุของน้ำยานั้น และต้องติดตั้งในที่เห็นได้ชัดเจน สามารถหยิบใช้งานได้สะดวกไม่มีสิ่งกีดขวาง

• จัดทำป้ายสื่อความหมายปลอดภัย เช่น "ทางหนีไฟ" ต้องเห็นชัดเจนทั้งกลางวันและกลางคืน ป้ายข้อความเตือน "ห้ามใช้ลิฟต์ขณะเกิดเพลิงไหม้" "ทางเข้า" และ "ทางออก" เป็นต้น

• แจ้งเส้นทางอพยพหนีไฟ และขนย้ายทรัพย์สินให้ทุกคนรับทราบ

• สำรวจ ตรวจตรา อุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้า สายไฟ ปลั๊กไฟ ให้อยู่ในสภาพสมบูรณ์ใช้งานได้ดี ไม่มีเสียหายหรือชำรุด ตลอดจนกำจัดแหล่งสะสมเชื้อเพลิง เช่น กระดาษ และวัสดุอื่น ๆ ที่ติดไฟได้ง่าย เป็นต้น

• จัดทำผังการติดต่อสื่อสาร หมายเลขโทรศัพท์ของหน่วยงาน ผู้ดูแลอาคาร หรือห้องเวรรักษาความปลอดภัย สถานีตำรวจในพื้นที่ และสถานีดับเพลิงใกล้เคียงโดยทำป้ายติดให้เห็นชัดเจนและทั่วถึง

• จัดทำสัญลักษณ์ของบัญชีทรัพย์สิน ตลอดจนเอกสารสำคัญที่สามารถขนย้ายได้เมื่อเกิดเหตุเพลิงไหม้ โดยเรียงลำดับความสำคัญ เช่น กำหนดแถบสีแดง หมายถึง มีความสำคัญอันดับ ๑ ให้ขนย้ายก่อน แถบสีเขียว หมายถึง มีความสำคัญอันดับ ๒ ให้ขนย้ายลำดับต่อมา พร้อมแจ้งให้ทุกคนในหน่วยงานรับทราบและเข้าใจร่วมกัน

๒) **แผนการอบรม** เป็นแผนการให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันและระงับอัคคีภัย และการอพยพหนีไฟสำหรับเจ้าหน้าที่ในหน่วยงาน ดังนี้

• **การฝึกอบรมให้ความรู้** เพื่อให้เจ้าหน้าที่ทุกคนมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการดับเพลิงเบื้องต้น วิธีใช้อุปกรณ์ดับเพลิงประเภทต่างๆ การดูแลอุปกรณ์ดับเพลิงภายในอาคาร รวมถึงทราบตำแหน่งที่ตั้งเมนสวิทช์ตัดตอนทางไฟฟ้า (Cut-out) ถังดับเพลิง ภายในหน่วยงานของตนหรือใกล้เคียง และวิธีปฏิบัติในการตัดกระแสไฟฟ้าในกรณีฉุกเฉิน และพร้อมที่จะตัดไฟได้เมื่อเกิดเหตุเพลิงไหม้ขึ้น ทราบสัญญาณแจ้งเหตุเพลิงไหม้ (Fire Alarm) โดยสัญญาณดังกล่าวจะต้องให้ทุกคนที่อยู่ภายในอาคารได้ยินทั่วถึงกัน ทราบวิธีการแจ้งเหตุเพลิงไหม้ และการรายงานผู้บังคับบัญชาตลอดจนเรียนรู้ วิธีการ ปฐมพยาบาลและการช่วยเหลือเบื้องต้นในกรณีฉุกเฉิน

• **การฝึกซ้อม** ฝึกปฏิบัติโดยการฝึกซ้อมการระงับอัคคีภัยและอพยพหนีไฟ ตามความเหมาะสม อย่างน้อย ปีละ ๑ ครั้ง

๓) **แผนการรณรงค์ป้องกันอัคคีภัย** โดยเน้นความสำคัญของการป้องกันและระงับอัคคีภัย โดยรณรงค์ประชาสัมพันธ์ภายในสถานที่ทำงาน ให้ทุกคนได้มีความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับการป้องกันและระงับ อัคคีภัย ตลอดจนสร้างจิตสำนึกให้ทุกคนตระหนักในการป้องกันและระงับอัคคีภัย

๕.๒ การปฏิบัติเมื่อเกิดเหตุเพลิงไหม้ ประกอบด้วย

ก. กรณีเกิดอัคคีภัยในพื้นที่บ้านเรือนประชาชน

๑) ประสานกับสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดเพื่อประสานการดำเนินงานในการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยในพื้นที่ตัวเอง และสนับสนุนตามที่จังหวัด อำเภอ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นร้องขอ

๒) นำเงินงบประมาณที่ได้เตรียมไว้ไปใช้จ่ายเพื่อช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนเป็นลำดับแรก หากไม่เพียงพอจะโอนงบประมาณเหลือจ่ายหรืองบประมาณในแผนงาน / โครงการอื่นที่ยังไม่มีความจำเป็นต้องใช้จ่ายหรือมีความจำเป็นน้อยกว่าไปตั้งจ่ายเพิ่มเติมได้ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีการงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๑ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๓ และหากงบประมาณในการช่วยเหลือผู้ประสบภัยดังกล่าวยังไม่เพียงพออีก อาจจ่ายขาดเงินสะสมไปช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนได้ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงินและการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๘ ตามความจำเป็น

๓) การช่วยเหลือประชาชนที่ประสบภัยจะดำเนินการตามหลักเกณฑ์ว่าด้วยการตั้งงบประมาณเพื่อการช่วยเหลือประชาชนตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๔๓

๔) ระดมวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ของ เทศบาลตำบลเขาขวาง ที่มีอยู่เดิม และได้รับมอบจากส่วนราชการอื่นๆ หรือภาคเอกชนในพื้นที่ หรือขอยืมจากภาคเอกชนมาใช้ในการให้ความช่วยเหลือในการปฏิบัติราชการตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง

๕) หากเกิดอัคคีภัยหรือไฟป่า โรคระบาด หรือโรคติดต่ออันสืบเนื่องมาจากอัคคีภัย เทศบาลตำบลเขาขวาง จะดำเนินการตามบทบาทอำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐

ข. กรณีเกิดอัคคีภัยในสถานที่ราชการ

๑) แผนการดับเพลิง (ภาคผนวก ค.)

• การแจ้งเหตุ กรณีเกิดเหตุในเวลาราชการและนอกเวลาราชการ รายละเอียดข้อมูลการติดต่อสื่อสาร ผังการปฏิบัติหน้าที่

• การดับเพลิงขั้นต้น ผู้พบเหตุการณ์คนแรกทำการดับเพลิงขั้นต้นด้วยถังดับเพลิงแบบมือถือ และหากเป็นนอกเวลาราชการ ต้องรู้ตำแหน่งที่ตั้งเมนสวิทช์ตัดตอนทางไฟฟ้า (Cut-out) ควรรีบตัดไฟลงก่อน รีบแจ้งเหตุที่ผู้อยู่เวรยามหรือหน่วยรักษาความปลอดภัย เพื่อช่วยกันดับเพลิง กรณีไม่สามารถควบคุมเพลิงได้ให้รีบปิดหน้าต่าง ประตู ในบริเวณที่เกิดเหตุโดยเร็วที่สุด ส่งสัญญาณแจ้งเหตุเพลิงไหม้ที่ใกล้ที่สุด แล้วแจ้งเทศบาลตำบลเขาขวาง โทรศัพท์ ๐-๓๒๗๓-๙๘๒๓ และรายงานต่อผู้บัญชาการเหตุการณ์

๒) แผนการอพยพหนีไฟ เมื่อเพลิงไหม้ขั้นลุกลาม ให้ดำเนินการ ดังนี้ (ภาคผนวก ง.)

(๑) กำหนดให้มี "จุดนัดพบ" หรือ "จุดรวมพล" ที่ปลอดภัยสำหรับการอพยพเจ้าหน้าที่หนีไฟในหน่วยงาน

(๒) บุคคลที่มีหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายปฏิบัติหน้าที่ทันที เช่น ผู้ที่ทำหน้าที่ขนย้ายทรัพย์สินและเอกสารสำคัญต่างๆ ให้รีบอพยพหนีไฟ เป็นต้น

(๓) ผู้นำทางหนีไฟ จะเป็นผู้นำทางอพยพหนีไฟไปตามทางออกที่กำหนดไว้เป็นจุดนัดพบหรือจุดรวมพล ห้ามหนีขึ้นข้างบนหากอาคารที่ตั้งไม่มีดาดฟ้า และไม่ควรผ่านด้านที่เกิดเพลิงไหม้ หากมีกลุ่มควันให้คลานต่ำ และห้ามใช้ลิฟต์เป็นทางหนีไฟ

(๔) ผู้มีหน้าที่ตรวจสอบ ให้ตรวจสอบยอดพร้อมรายงานต่อผู้บังคับบัญชา หากพบว่ายังอพยพหนีไฟออกมาไม่ครบตามจำนวนจริง จะได้ทำการค้นหาเพื่อช่วยชีวิตต่อไป

(๕) หน่วยปฐมพยาบาลทำการปฐมพยาบาลเบื้องต้น ในกรณีมีผู้เป็นลมบาดเจ็บหรือหมดสติให้รีบนำส่งแพทย์ พยาบาลโดยเร็ว

(๖) ควบคุมไม่ให้ใครกลับเข้าไปในอาคารที่เกิดเพลิงไหม้เก็บสิ่งของส่วนตัวอีก

๕.๓ การปฏิบัติภายหลังเพลิงสงบ ประกอบด้วย

ก. กรณีเกิดอัคคีภัยในพื้นที่บ้านเรือนประชาชน

๑) เร่งสำรวจความเสียหายจากอัคคีภัยทั้งในภาครัฐและเอกชนรวมทั้งปัญหาความเดือดร้อนและความต้องการของประชาชนในด้านต่าง ๆ เพื่อให้การช่วยเหลือตามอำนาจหน้าที่ โดยด่วน หากงบประมาณไม่เพียงพอให้ขอรับการสนับสนุนจากคณะกรรมการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติอำเภอและจังหวัดตามลำดับ

๒) เฝ้าระวังเรื่องสุขลักษณะและสิ่งแวดล้อมเพื่อเป็นการป้องกันโรคระบาดและโรคติดต่อที่อาจเกิดขึ้นได้

๓) กำชับยามท้องถิ่นและอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) ในการดูแลรักษาความปลอดภัยในทรัพย์สินของทางราชการ ประชาชน และผู้ประสบภัย มิให้มีการโจรกรรมและลักขโมยในพื้นที่รับผิดชอบ

๔) เร่งฟื้นฟูและส่งเสริมการประกอบอาชีพให้แก่ผู้ประสบภัย โดยประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายในจังหวัด ภาค หรือเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบ เพื่อให้ประชาชนมีรายได้จากการ ประกอบอาชีพและเป็นการป้องกันการอพยพเคลื่อนย้ายแรงงานเข้าสู่เมืองใหญ่

ข. กรณีเกิดอัคคีภัยในสถานที่ราชการ

๑) **แผนการบรรเทาทุกข์** ปฏิบัติต่อเนื่องจากขั้นตอนปฏิบัติเมื่อเกิดเหตุ ดังนี้

- ประสานงานหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น โรงพยาบาล
- สำรวจ ประเมินความเสียหาย และรายงานสถานการณ์เพลิงไหม้
- การรายงานตัวของเจ้าหน้าที่ทุกฝ่าย และกำหนดจุดนัดพบหรือจุดรวมพลของบุคลากร

๒) **แผนการฟื้นฟูบูรณะ**

- ให้ความช่วยเหลือและปฏิรูปฟื้นฟูบูรณะขั้นต้น โดยการจัดตั้ง “หน่วยบรรเทาทุกข์” ร่วมกับ “หน่วยระงับภัย”
- ปฐมพยาบาลผู้บาดเจ็บและผู้ป่วยจากเหตุเพลิงไหม้ และดำเนินการนำส่งอย่างถูกต้อง
- ขนย้ายผู้ประสบภัยและทรัพย์สินไปยังที่ปลอดภัย
- สำรวจความเสียหายและความต้องการด้านต่าง ๆ
- ปฏิบัติการประชาสัมพันธ์เพื่อเสริมสร้างขวัญและกำลังใจของเจ้าหน้าที่ให้กลับคืนสู่สภาพปกติโดยเร็ว
- ปรับปรุงซ่อมแซมแก้ไขความเสียหายให้กลับคืนสูสภาพปกติ
- รักษาความสงบเรียบร้อยของพื้นที่เกิดเหตุ

๖. อัตรากำลังบุคลากร

๖.๑ เจ้าหน้าที่ภายใน เทศบาลตำบลเขาขวาง โดยแบ่งเป็น

๖.๑.๑ ข้าราชการ/พนักงานเทศบาล .....๒๒..... อัตรา
๖.๑.๒ พนักงานจ้าง .....๔๖..... อัตรา

๖.๒ เจ้าหน้าที่ภายนอกหน่วยงาน ได้แก่

๖.๒.๑ สมาชิก อปพร. จำนวน ๖๘ นาย

๗. การแบ่งมอบภารกิจ มีดังนี้

๗.๑ **กำหนดเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน** ให้มีการกำหนดเจ้าหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่ต่าง ๆ ตามที่ระบุไว้ในแผนตั้งแต่ขั้นตอนการปฏิบัติก่อนเกิดเหตุเพลิงไหม้ ขณะเกิดเหตุ และหลังเกิดเหตุ โดยแบ่งชุดเจ้าหน้าที่รับผิดชอบ ประกอบด้วย

๑) **ผู้บัญชาการเหตุการณ์** คือ นายกเทศมนตรีตำบลเขาขวาง หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย มีหน้าที่ดังนี้

- สั่งการให้ชุดปฏิบัติการดับเพลิงทำการดับเพลิงเบื้องต้น
- เมื่อได้รับรายงานว่าไม่สามารถควบคุมเพลิงไหม้ได้ ให้สั่งการใช้แผนอพยพหนีไฟ
- แจ้งให้ชุดประสานงานและประชาสัมพันธ์ทราบเพื่อขอกำลังสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอกมาช่วยเหลือ
- ประสานงานกับชุดปฏิบัติการดับเพลิงและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่ออำนวยความสะดวก

๒) **ชุดประสานงานและประชาสัมพันธ์** มีหน้าที่ดังนี้

- ประกาศแจ้งเหตุเพื่อให้เจ้าหน้าที่ทราบ
- ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอก
- ประชาสัมพันธ์ ณ ศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจเพื่อควบคุมสถานการณ์ตามคำสั่งของผู้บัญชาการเหตุการณ์
- อยู่ประจำศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจเพื่อติดตามสถานการณ์โดยใกล้ชิด
- เตรียมข้อมูลการแถลงข่าวให้ผู้บัญชาการเหตุการณ์

๓) **ชุดปฏิบัติการดับเพลิง** ทำหน้าที่ดับเพลิงเมื่อมีการลุกไหม้เกิดขึ้น โดยใช้ถังดับเพลิงแบบมือถือที่มีอยู่ตามชั้นต่าง ๆ เพื่อทำการดับเพลิงในเบื้องต้นก่อนหากไม่สามารถควบคุมเพลิงได้ให้รายงานผู้บัญชาการเหตุการณ์ เพื่อประสานขอความช่วยเหลือต่อไป

๔) **ชุดสนับสนุนข้อมูลโครงสร้างอาคารและสาธารณูปโภค** ทำหน้าที่นำเสนอข้อมูลแผนผังของอาคาร ระบบไฟฟ้า ระบบประปา ตลอดจนอุปกรณ์ดับเพลิงของแต่ละชั้นในอาคาร ให้กับผู้บัญชาการเหตุการณ์และทีมกู้ชีพกู้ภัย ทราบเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพิจารณาวางแผนการบัญชาการดับเพลิงต่อไป

๕) **ชุดค้นหาและเคลื่อนย้ายผู้ประสบภัย** ทำหน้าที่ค้นหา ตรวจสอบว่ามีผู้ติดค้างอยู่ภายในอาคารหรือห้องต่างๆ หรือไม่ และต้องมีความเข้าใจหลักในการเคลื่อนย้าย การปฐมพยาบาลเบื้องต้นในลักษณะต่างๆ พร้อมทั้งให้คำแนะนำผู้ประสบภัยออกจากอาคารที่เกิดเหตุมายังศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจได้อย่างปลอดภัย

๖) **ชุดเคลื่อนย้ายทรัพย์สินและเอกสารสำคัญ** (กรณีเกิดอัคคีภัยในสถานที่ราชการ) คือ ชุดที่ได้รับมอบหมายจากผู้บริหารของหน่วยงานว่าเมื่อมีเหตุเกิดขึ้นให้อนุญาตเคลื่อนย้ายทรัพย์สินที่มีค่าและเอกสารสำคัญไปยังศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจได้ทันที พร้อมทั้งเคลื่อนย้ายทรัพย์สินไม่ให้กีดขวางการดับเพลิง

๗) **ชุดปฐมพยาบาล** ทำหน้าที่ทั้งในอาคารที่เกิดเหตุ และ ณ ศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจตลอดเวลา โดยจำแนกผู้บาดเจ็บและให้การรักษาพยาบาลเบื้องต้น ก่อนนำส่งศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจ หากบาดเจ็บมากให้แจ้งผู้บัญชาการเหตุการณ์ก่อน ประสานการส่งต่อไปยังโรงพยาบาลใกล้เคียง พร้อมทั้งจัดทำบัญชีรายชื่อผู้บาดเจ็บ การรักษา และรายงานเป็นระยะ ๆ ต่อผู้บัญชาการเหตุการณ์

๘) **ชุดบัญชีและการเงิน** ทำหน้าที่อำนวยความสะดวก ด้านค่าใช้จ่าย พร้อมทั้งทำบัญชีรับจ่าย

๗.๒ ข้อพึงปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ทุกคน มีดังนี้

๑) เจ้าหน้าที่ทุกคนต้องปฏิบัติตามกฎในเรื่องความปลอดภัยในที่ทำงาน ดังนี้

- ห้ามสูบบุหรี่ในพื้นที่ที่กำหนดรวมทั้งประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องสูบบุหรี่ซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดไฟไหม้ได้ง่าย
- ห้ามก่อไฟในบริเวณที่ได้กำหนดไว้โดยเด็ดขาด ยกเว้นได้รับอนุญาตจากผู้รับผิดชอบบริเวณนั้น

• ช่วยกันดูแลสำรวจตรวจตราบริเวณพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดอัคคีภัย และห้องที่เก็บสารไวไฟหรือวัสดุติดไฟง่ายหรือสารเคมี โดยไม่ให้มีการก่อหรือจุดไฟหรือมีความร้อนใกล้พื้นที่ หรือห้องดังกล่าวในรัศมีกว่า ๑๐ เมตรขึ้นไป และต้องมีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยพร้อมเครื่องดับเพลิงชนิดแบบมือถือเตรียมพร้อมไว้อยู่เสมอ

๒) เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบต้องปฏิบัติตามวิธีการป้องกันอัคคีภัยในสถานที่ทำงาน ดังนี้

• ตรวจเช็คอุปกรณ์เกี่ยวกับสายไฟ ปลั๊กไฟ การต่อสายดิน หลอดไฟ สวิทช์ไฟฟ้าและอุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้าทุกชนิดว่าอยู่ในสภาพพร้อมใช้งานได้อย่างปลอดภัย หรือถ้าอุปกรณ์ชำรุดไม่ได้มาตรฐานต้องแก้ไขให้อยู่ในสภาพใช้งานได้ดี และไม่ควรใช้ปลั๊กไฟที่มีการต่อใช้ไฟมากเกินไปเพราะอาจทำให้เกิดไฟฟ้าลัดวงจรซึ่งอาจจะทำให้เกิดอัคคีภัยได้

• ประชาสัมพันธ์เรื่องการใช้ไฟฟ้าให้ปลอดภัยแก่ชีวิตและทรัพย์สินอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

• กำจัดขยะและวัสดุที่ติดไฟง่ายในบริเวณที่ได้กำหนดไว้

• เสื้อผ้าที่ใช้งานเมื่อเปียกหรือเปื้อนสารไวไฟควรรีบทำการเปลี่ยนใหม่ทันที เพราะอาจจะไปสัมผัสความร้อนหรือเปลวไฟทำให้เกิดการลุกไหม้ได้

• ป้องกันจากการรั่วไหลของสารไวไฟหรือเชื้อเพลิงชนิดเหลวและแก๊ส เมื่อได้กลิ่นหรือพบจุดรั่วไหล ให้รีบแจ้งผู้ที่เกี่ยวข้องที่รับผิดชอบมาทำการแก้ไขทันที

• ป้องกันและกำจัดการรั่วไหลของน้ำมันรถในบริเวณที่เก็บสารไวไฟหรือเก็บถังแก๊ส

๘. การติดต่อสื่อสาร (ภาคผนวก จ.)

๘.๑ การสื่อสาร กรณีภาวะปกติให้ใช้ระบบโทรศัพท์ปกติ / โทรศัพท์เคลื่อนที่

๘.๒ กรณีฉุกเฉินใช้วิทยุสื่อสารคลื่นความถี่หลัก ๑๖๒.๕๕ และความถี่รอง ๑๕๕.๙๘๐ MHz
นามเรียกขาน ค้างคาว

๘.๓ การติดต่อกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการตามภาคผนวกที่เกี่ยวข้องประกอบแผนป้องกันและระงับอัคคีภัย

๙. การรายงาน

๙.๑ หน่วยปฏิบัติการทุกหน่วยต้องรายงานผลการปฏิบัติงานต่อผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น พร้อมทั้งข้อสังเกต (ถ้ามี)

๙.๒ หน่วยงานต้องรายงานความเสียหายและการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ต่อผู้บังคับบัญชา

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก แบบสำรวจจุดเสี่ยงการเกิดอัคคีภัยในพื้นที่

แบบสำรวจความเสี่ยงการเกิดอัคคีภัยในพื้นที่

อปท. ..... อำเภอ ..... จังหวัด.....

ที่	ชื่อสถานที่	ตำแหน่งที่ตั้ง	มีแหล่งน้ำใกล้เคียงหรือเครื่องมือในการป้องกันและระงับอัคคีภัยเบื้องต้นหรือไม่			อุปสรรคในการป้องกันและระงับอัคคีภัยในพื้นที่ดังกล่าว	ข้อเสนอแนะ
			มี (✓)	ไม่มี (✓)	กรณีไม่มีแหล่งน้ำและ/หรือ เครื่องมือ ฯ อปท. มีแนวทางระงับอัคคีภัยเบื้องต้นอย่างไร โปรดอธิบาย		

หมายเหตุ แบบสำรวจนี้สามารถใช้กรอกข้อมูลได้ทั้งกรณีการสำรวจความเสี่ยงในพื้นที่บ้านเรือนประชาชนและสถานที่ราชการ

ลงชื่อ ..... ผู้รายงาน

(.....)

ตำแหน่ง ..... (ปลัด อปท.)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

ภาคผนวก ข. แผนการตรวจตรา

หน่วยงาน เทศบาลตำบลเขาขวาง
บริเวณที่ตรวจตรา .....
หมายเลขโทรศัพท์ .....
ผู้ตรวจตรา ..... วัน ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

ที่	รายการตรวจสอบ	ความเห็นของผู้ตรวจตรา		ส่วนที่ต้องแก้ไข	หมายเหตุ
		ปลอดภัย (✓)	ไม่ปลอดภัย (✓)		
๑	แหล่งเก็บวัสดุเชื้อเพลิง				
๒	อุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้า / การถอดเต้าเสียบเมื่อไม่ใช้				
๓	เครื่องดับเพลิงมือถือชนิดผงเคมีแห้ง				
๔	สัญญาณแจ้งเหตุ เครื่องตรวจจับควัน เครื่องตรวจจับความร้อน ระบบสปริงเกอร์น้ำ ป้ายเตือน				
๕	บันไดหนีไฟและช่องทางหนีไฟ				
๖	สิ่งกีดขวางในการอพยพหนีไฟ				
๗	อื่น ๆ				
*** อาจมีรูปภาพประกอบการตรวจตรา ความคิดเห็นเพิ่มเติม ๑. ..... ๒.					

(ลงชื่อ) ผู้ตรวจสอบ

(.....)
.....(ตำแหน่ง).....

(ลงชื่อ) ผู้เห็นชอบ

(.....)
.....(ตำแหน่ง).....

ภาคผนวก ค. แผนการดับเพลิง

๑. แผนผังสำนักงานและเส้นทางการอพยพหนีไฟ

๒. กำหนดตัวบุคคลและหน้าที่/การวางกำลังเข้าดับเพลิงเบื้องต้น/ผจญเพลิงเพื่อป้องกันการลุกลาม

ชื่อ/สกุล	ตำแหน่ง/สังกัด	เบอร์โทรศัพท์
นายพิทยา สังข์ทอง	เจ้าพนักงานป้องกันฯ /สำนักปลัดเทศบาล	
นายประสาท วงษ์มีศักดิ์	พนักงานขับรถดับเพลิง /สำนักปลัดเทศบาล	
นายชัยชนะ เพ็งเลา	พนักงานดับเพลิง/ สำนักปลัดเทศบาล	
นายจารึก ตันประสิทธิ์	พนักงานดับเพลิง/ สำนักปลัดเทศบาล	
นายสมพงษ์ สิทธิจารณ์	พนักงานดับเพลิง/ สำนักปลัดเทศบาล	
นายณัทนน ผ่องอำภรณ์	พนักงานขับรถบรรทุกน้ำ/ สำนักปลัดเทศบาล	
นายอำนวย ผ่องอำภรณ์	พนักงานดับเพลิง/ สำนักปลัดเทศบาล	
นายวีรยุทธ หมีป่า	พนักงานดับเพลิง/ สำนักปลัดเทศบาล	

๓. รายชื่อบุคลากรที่ผ่านการฝึกอบรมด้านอัคคีภัย

ชื่อ/สกุล	ตำแหน่ง/สังกัด	เบอร์โทรศัพท์
นายพิทยา สังข์ทอง	เจ้าพนักงานป้องกันฯ /สำนักปลัดเทศบาล	
นายประสาท วงษ์มีศักดิ์	พนักงานขับรถดับเพลิง /สำนักปลัดเทศบาล	
นายชัยชนะ เพ็งเลา	พนักงานดับเพลิง/ สำนักปลัดเทศบาล	
นายจารึก ตันประสิทธิ์	พนักงานดับเพลิง/ สำนักปลัดเทศบาล	
นายสมพงษ์ สิทธิจารณ์	พนักงานดับเพลิง/ สำนักปลัดเทศบาล	
นายณัทนน ผ่องอำภรณ์	พนักงานขับรถบรรทุกน้ำ/ สำนักปลัดเทศบาล	
นายอำนวย ผ่องอำภรณ์	พนักงานดับเพลิง/ สำนักปลัดเทศบาล	
นายวีรยุทธ หมีป่า	พนักงานดับเพลิง/ สำนักปลัดเทศบาล	

๔. ข้อมูลอื่น ๆ ที่เห็นว่าควรบรรจุไว้ในแผนการดับเพลิงของสำนัก / กอง / หน่วยงาน

- การพัฒนาบุคลากรในแต่ละสำนัก / กอง / หน่วยงาน ประจำปี
- การตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการดับเพลิงเป็นประจำทุกเดือน
- การกำหนดพื้นที่ / จุดเสี่ยงต่อการเกิดอัคคีภัย
- การฝึกซ้อมแผนดับเพลิงภายในหน่วยงานประจำปี
- ความรู้เบื้องต้นในการป้องกันและระงับอัคคีภัย
- การฝึกปฏิบัติในการใช้ถังเคมีดับเพลิงของบุคลากรทุกคนในหน่วยงาน

ภาคผนวก ง. แผนการอพยพหนีไฟ

๑. ข้อควรปฏิบัติในการอพยพหนีไฟ

การปฏิบัติ
๑. พยายามตั้งสติอย่าตื่นตกใจ และปฏิบัติตามขั้นตอนการหนีไฟตามที่กำหนดไว้
๒. เชื่อฟังและปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้นำการอพยพ เจ้าหน้าที่ฝ่ายอาคาร หรือพนักงานรักษาความปลอดภัยที่เกี่ยวข้อง
๓. เก็บรวมรวมเอกสาร หรือทรัพย์สินที่สำคัญเข้าตู้ หรือโต๊ะและใสกุญแจให้เรียบร้อย
๔. เมื่อเดินออกจากห้องแล้ว ห้ามเดินย้อนกลับเข้าไปอีก
๕. การอพยพหนีไฟ ควรใช้วิธีการเดินเร็ว ไม่ควรวิ่ง และห้ามใช้ลิฟต์โดยเด็ดขาด
๖. การเดินในช่องบันไดหนีไฟ ควรเดินเรียงกันเป็นแถว (๑ - ๒ แถว) เพื่อป้องกันการเบียดเสียดและหกล้ม
๗. ไม่ควรเดินคุยกัน สายตาควรมองขั้นบันได มือจับที่ราวบันได อย่าผลักหรือดันคนข้างหน้า
๘. หากท่านออกจากบันไดหนีไฟเป็นคนสุดท้าย ให้ปิดประตูหนีไฟ เพื่อป้องกันควันไฟเข้าไปในช่องบันไดหนีไฟ
๙. ให้อพยพหนีไฟลงสู่ชั้นล่างเท่านั้น ห้ามอพยพหนีไฟขึ้นไปบนดาดฟ้าโดยเด็ดขาด ยกเว้นกรณีจำเป็นที่ไม่สามารถอพยพสู่ชั้นล่างได้

๒. รูปแบบการนำอพยพและการปฏิบัติหน้าที่ ณ จุดรวมพล

การปฏิบัติ	รายละเอียด/กิจกรรม
๑. ให้มีผู้นำการอพยพทำหน้าที่นำทางและควบคุมตรวจสอบผู้อพยพ	ผู้นำการอพยพทำการอพยพเจ้าหน้าที่ทุกคนไปตามเส้นทางที่ปลอดภัยไปยังจุดรวมพลที่กำหนดไว้
๒. การตรวจสอบจำนวนผู้อพยพ	เมื่อถึงที่ปลอดภัย ให้ตรวจสอบจำนวนผู้อพยพทั้งหมด หากพบว่ามีผู้ติดค้างอยู่ภายในอาคารให้รีบแจ้งผู้ประสานงานทันที
๓. การดูแล ควบคุมผู้อพยพ	ดูแล ตรวจสอบผู้ที่อาจได้รับบาดเจ็บ มีความตกใจ วิตกกังวล และคอยให้ความช่วยเหลือ

ภาคผนวก จ. การติดต่อสื่อสาร

๑. เทศบาลตำบลเขาขวาง

โทรศัพท์ ๐-๓๒๗๓-๙๘๒๑, ๐-๓๒๗๓-๙๘๒๓
วิทยุสื่อสาร ความถี่หลัก ๑๖๒.๕๕ MHz ความถี่รอง ๑๖๓.๙๐๐ MHz
นามเรียกขาน ค้างคาว
Website: https://www.khaokwang.go.th/
E-mail: saraban_05700703@dla.go.th

๒. หน่วยงานเพื่อการสนับสนุน

๒.๑ สำนัก / กอง ในสังกัด เทศบาลตำบลเขาขวาง

ลำดับที่	หน่วยงาน	หมายเลขโทรศัพท์
๑.	งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	๐ ๓๒๗๓ ๙๘๒๓
๒.	สำนักงานเทศบาลตำบลเขาขวาง	๐ ๓๒๗๓ ๙๘๒๑
๓.	นายกเทศมนตรีตำบลเขาขวาง	๐๙๒ ๙๐๙๘๙๖๔
	รองนายกเทศมนตรี(๑)	๐๙๑ ๕๙๙๔๒๘๗
	รองนายกเทศมนตรี(๒)	๐๘๑ ๓๗๘๙๖๕๓
	เลขานายกเทศมนตรี	๐๘๑ ๓๗๘๙๖๕๓
	ที่ปรึกษานายกเทศมนตรี	๐๙๑ ๐๓๑๒๒๖๙
๔.	ปลัดเทศบาล	-
	รองปลัดเทศบาล	๐๘๔ ๘๐๐๕๑๘๒
	หัวหน้าสำนักปลัดเทศบาล	๐๖๔ ๑๐๘๔๑๘๔
	ผู้อำนวยการกองคลัง	๐๖๒ ๔๑๘๔๕๕๕
	ผู้อำนวยการกองช่าง	๐๘๗ ๑๖๑๘๑๓๙
	หัวหน้าฝ่ายปกครอง	๐๘๑ ๙๙๕๖๓๖๖
	เจ้าพนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	๐๘๙ ๖๑๒๔๕๖๕

๒.๒ หน่วยงานภายนอกในเขตท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องในการช่วยเหลือด้านอัคคีภัย

ภาคผนวก ก บัญชีรายชื่อหน่วยงาน/บุคลากรติดต่อกรณีเกิดอัคคีภัย

ลำดับที่	หน่วยงาน	หมายเลขโทรศัพท์
๑.	สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นอำเภอโพธาราม	๐ ๓๒๒๓ ๑๑๘๐
๒.	สถานีตำรวจภูธรเขาดิน	๐ ๓๒๗๓ ๙๘๒๖
๓.	การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคอำเภอโพธาราม	๐ ๓๒๒๓ ๓๐๖๙
๔.	โรงพยาบาลโพธาราม	๐ ๓๒๗๑ ๙๔๐๐